ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.1.2025
COM(2025) 8 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (πέμπτη έκθεση)

{SWD(2025) 4 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί έγκλημα το οποίο καταστρέφει τη ζωή των ατόμων, στερώντας τους την αξιοπρέπεια, την ελευθερία και τα θεμελιώδη δικαιώματα. Σύμφωνα με την Ευρωπόλ, 55 από τα αναφερόμενα απειλητικότερα εγκληματικά δίκτυα επιδίδονται σε εμπορία ανθρώπων είτε ως κύρια δραστηριότητα είτε ως μία από τις κύριες δραστηριότητές τους[1]. Επιπλέον, η παγκόσμια έκθεση του 2024 για την εμπορία ανθρώπων[2] αποκάλυψε ότι το 74 % των διακινητών λειτουργούν ως ομάδες και δίκτυα που συνδέονται χαλαρά με εγκληματική σχέση επιχειρηματικού τύπου ή ως δομημένες εγκληματικές οργανώσεις, τονίζοντας τον κυρίαρχο ρόλο των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος στις δραστηριότητες εμπορίας ανθρώπων. Η εμπορία ανθρώπων συνδέεται επίσης συχνά με άλλα εγκλήματα, όπως η διακίνηση ναρκωτικών, η παράνομη διακίνηση μεταναστών, το οργανωμένο έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας, η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και η απάτη σχετικά με έγγραφα.

Επιπλέον, η εμπορία ανθρώπων συνιστά τη δεύτερη πιο εκτεταμένη παράνομη οικονομία στον κόσμο[3]. Το ετήσιο κέρδος των διακινητών από την καταναγκαστική εργασία παγκοσμίως εκτιμάται σε 236 δισ. USD, ποσό που αντιστοιχεί σε κέρδη σχεδόν 10 000 USD ανά θύμα. Η εκμετάλλευση των θυμάτων στην Ευρώπη και την Κεντρική Ασία είναι η πιο επικερδής, με κέρδη που φθάνουν τα 20 000 USD ανά θύμα ετησίως[4]. Παρά τα **υψηλά κέρδη**, τα οποία έχουν αυξηθεί κατά 37 % από το 2014, **οι κίνδυνοι για τους δράστες παραμένουν χαμηλοί**.

Μια θεμελιώδης πρόκληση η οποία προέκυψε κατά την πανδημία COVID-19 και επιδεινώθηκε περαιτέρω τη μετέπειτα περίοδο είναι η **μετατόπιση της εμπορίας ανθρώπων στον ψηφιακό χώρο**. Εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες **στον εντοπισμό και στην παραπομπή των θυμάτων** για παροχή συνδρομής και στήριξης.

Το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την εμπορία ανθρώπων βασίζεται στην **οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**[5], η οποία **τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1712**[6] (στο εξής: τροποποιημένη οδηγία) και άρχισε να ισχύει **στις 14 Ιουλίου 2024**. Με τις τροποποιήσεις θεσπίζονται αυστηρότεροι κανόνες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και παρέχονται ενισχυμένα εργαλεία στις δημόσιες αρχές για τη διερεύνηση και τη δίωξη των αδικημάτων εμπορίας ανθρώπων. Εισάγει νέες μορφές εκμετάλλευσης και καθιστά τη σεξουαλική εκμετάλλευση που διαπράττεται στο διαδίκτυο επιβαρυντική περίσταση. Η τροποποιημένη οδηγία προβλέπει επίσης την παροχή μεγαλύτερης στήριξης στα θύματα και αποτελεί μία από τις βασικές δράσεις που καθορίζονται στη **στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**

---

[1] Χαρακτηριστικά των απειλητικότερων εγκληματικών δικτύων στην ΕΕ | Ευρωπόλ (europa.eu).

[2] Παγκόσμια έκθεση του 2024 για την εμπορία ανθρώπων

[3] Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. The Global Organized Crime Index 2023 (Παγκόσμιος δείκτης οργανωμένου εγκλήματος για το 2023) | Global Initiative.

[4] Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.Profits and poverty: The economics of forced labour (Κέρδη και φτώχεια: η οικονομία της καταναγκαστικής εργασίας) | Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ilo.org).

[5] Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1 ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

[6] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1712 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της (ΕΕ L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

2021-2025[7] (στο εξής: στρατηγική), η οποία περιλαμβάνει ολοκληρωμένη προσέγγιση που βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες[8].

Σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας, με την υποστήριξη του Συντονιστή δράσης κατά της εμπορίας σε επίπεδο ΕΕ (ΣΔΕ της ΕΕ), η Επιτροπή υποβάλλει ανά διετία έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στις ενέργειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η παρούσα έκθεση βασίζεται στις εισηγήσεις των κρατών μελών, μέσω του δικτύου εθνικών συντονιστών και εισηγητών της ΕΕ, ανεξάρτητων φορέων, οργανισμών της ΕΕ[9], μελών της πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και σε άλλα έγγραφα οργανισμών και θεσμικών οργάνων της ΕΕ, καθώς και διεθνών οργανισμών.

Στην έκθεση i) προσδιορίζονται βασικές τάσεις, ii) περιγράφονται οι κύριες δράσεις για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων από το 2021 έως το 2024 και iii) παρέχεται ανάλυση των στατιστικών στοιχείων για την περίοδο 2021-2022, η οποία περιλαμβάνεται σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής[10]. Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην έκθεση τα συγκέντρωσε η EUROSTAT από όλα τα κράτη μέλη μέσω των εθνικών στατιστικών αρχών και είναι διαθέσιμα στη βάση δεδομένων της Eurostat, στην ενότητα στατιστικών στοιχείων «Εγκληματικότητα και ποινική δικαιοσύνη»[11].

2. ΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ

2.1. Θύματα (φύλο, ηλικία, ιθαγένεια)

Κατά την περίοδο αναφοράς 2021-2022[12], καταγράφηκαν στην ΕΕ **17 248 θύματα εμπορίας ανθρώπων**. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε **αύξηση κατά 20,5 %** σε σύγκριση με την περίοδο 2019-2020 (14 311)[13]. Μόνο το 2022 υπήρξαν 10 093 καταγεγραμμένα θύματα, αριθμός που συνιστά αύξηση κατά 41 % σε σύγκριση με το 2021 (7 155) και είναι ο υψηλότερος από το 2013. Αυτό οφείλεται ενδεχομένως στη συνολική ευαισθητοποίηση σχετικά με την εμπορία ανθρώπων. Οι συντονισμένες διυπηρεσιακές προσπάθειες που κατέβαλαν τα κράτη μέλη με στόχο την προστασία των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας είχαν απροσδόκητα θετικό αντίκτυπο στον εντοπισμό θυμάτων εμπορίας ανθρώπων διαφόρων ιθαγενειών.

---

[7] Στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων 2021-2025.

[8] i) μείωση της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων, ii) διατάραξη του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών, iii) προστασία και ενδυνάμωση των θυμάτων και iv) προώθηση της διεθνούς συνεργασίας.

[9] Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), Οργανισμός της ΕΕ για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA), Οργανισμός της ΕΕ για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust), Οργανισμός της ΕΕ για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ), Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX), Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο (EUAA), Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ELA).

[10] SWD(2025) 4

[11] Από το 2021, τα στοιχεία συλλέγονται κάθε έτος από την Eurostat.

[12] Σημείωση: Τα αριθμητικά στοιχεία προσαρμόστηκαν ώστε να αντικατοπτρίζονται μόνο οι γνωστές τιμές στο σύνολο στοιχείων και να εξαιρούνται οι εκτιμώμενες ή άγνωστες τιμές. Με την προσαρμογή αυτή διασφαλίζονται η ακρίβεια και η αξιοπιστία των δεδομένων που παρουσιάζονται. Τυχόν αποκλίσεις μεταξύ προηγούμενων εκθέσεων και των τρεχόντων αριθμητικών στοιχείων οφείλονται σε αυτή τη διαδικασία βελτίωσης.

[13] Το 2022 καταγράφηκε αύξηση κατά 25 % των εντοπισθέντων θυμάτων σε σύγκριση με το 2019 σε παγκόσμιο επίπεδο.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, **ο πραγματικός αριθμός των θυμάτων ενδέχεται να είναι σημαντικά υψηλότερος** από εκείνον που προκύπτει από τα υποβληθέντα δεδομένα, καθώς τα στατιστικά στοιχεία αφορούν μόνο θύματα τα οποία καθίστανται γνωστά σε έναν από τους φορείς καταγραφής και πολλά θύματα δεν εντοπίζονται.

Η εμπορία ανθρώπων εξακολουθεί να αποτελεί έγκλημα για το οποίο **η διάσταση του φύλου είναι σημαντική**. Κατά την περίοδο 2021-2022 το 65 % του συνόλου των θυμάτων στην ΕΕ ήταν γυναίκες και κορίτσια.[14] Η συντριπτική πλειονότητα των θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι γυναικείου φύλου (92 %)· το 68 % είναι γυναίκες και το 24 % κορίτσια. Οι άνδρες αποτελούν την πλειονότητα των θυμάτων εμπορίας για εργασιακή εκμετάλλευση (70 %).

Το 46 % των καταγεγραμμένων θυμάτων ήταν πολίτες της ΕΕ και το 54 % ήταν υπήκοοι τρίτων χωρών. Πρόκειται για μεταβολή σε σύγκριση με την περίοδο 2019-2020, κατά την οποία η πλειονότητα των καταγεγραμμένων θυμάτων ήταν πολίτες της ΕΕ (55 % πολίτες της ΕΕ). Οι πέντε ιθαγένειες πολιτών της ΕΕ με τον μεγαλύτερο αριθμό θυμάτων εμπορίας ανθρώπων ήταν η ρουμανική, η γαλλική, η ουγγρική, η βουλγαρική και η γερμανική. Οι πέντε ιθαγένειες πολιτών τρίτων χωρών με τον μεγαλύτερο αριθμό ήταν η νιγηριανή, η ουκρανική, η μαροκινή, η κολομβιανή και η κινεζική. Το 34 % του συνόλου των θυμάτων ήταν πολίτες της χώρας στην οποία καταγράφηκαν (εσωτερική εμπορία ανθρώπων). Σχεδόν όλα τα θύματα στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και τη Λετονία ήταν πολίτες των αντίστοιχων χωρών.

2.2. Εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση

Η εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη **σεξουαλική εκμετάλλευση** εξακολούθησε να αποτελεί την **πιο διαδεδομένη μορφή εκμετάλλευσης** στην ΕΕ κατά την περίοδο 2021-2022 (49 % των θυμάτων), παρότι παρουσιάζει ελαφρά πτωτική τάση (από 51 %).

Η συνηθέστερη μέθοδος προσέλκυσης νέων γυναικών και κοριτσιών με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση εξακολούθησε να είναι η «μέθοδος του υποτιθέμενου εραστή»[15]. Οι διακινητές συχνά συνάπτουν ερωτικές σχέσεις στο διαδίκτυο, δημιουργούν συναισθηματική εξάρτηση και παρασύρουν τα θύματα σε εκμετάλλευση. Τα περισσότερα κράτη μέλη και η Ευρωπόλ επιβεβαίωσαν τον κυρίαρχο ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ιδίως των εφαρμογών γνωριμιών, καθώς και των ιστοτόπων υπηρεσιών συνοδείας και υπηρεσιών για ενήλικες, στην προσέλκυση με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Προσελκύονται επίσης θύματα από τρίτες χώρες με το πρόσχημα της εργασίας και μετά την άφιξη εξαναγκάζονται σε πορνεία. Για παράδειγμα, η εμπορία γυναικών από την Κίνα με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση οργανώθηκε μέσω αποκεντρωμένων τηλεφωνικών κέντρων που λειτουργούσαν σε ορισμένες χώρες της ΕΕ και στην Κίνα. Τα τηλεφωνικά κέντρα λειτουργούν ως κόμβοι για τη διαχείριση της διαδικτυακής διαφήμισης των θυμάτων σε διάφορες χώρες, τον καθορισμό ραντεβού και τιμών για σεξουαλικές

[14]Η ίδια τάση παρατηρείται παγκοσμίως, με τις γυναίκες και τα κορίτσια να αποτελούν την πλειονότητα των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, αντιπροσωπεύοντας το 61 % των θυμάτων που εντοπίστηκαν το 2022.
[15] Ουγγαρία, Γερμανία, Βέλγιο, Αυστρία, Ελλάδα, Βουλγαρία, Eurojust, Ευρωπόλ, EMPACT.

υπηρεσίες και τη μεταφορά χρημάτων στα μέλη των δικτύων που είναι υπεύθυνα για τη νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων[16].

Η αύξηση του αριθμού των γυναικών και των διεμφυλικών ατόμων από τη Λατινική Αμερική που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση αναφέρθηκε από περισσότερα κράτη μέλη[17] σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Σύμφωνα με την Ευρωπόλ, τα θύματα από τη Λατινική Αμερική εισέρχονται στην ΕΕ από διάφορα σημεία εισόδου, εκμεταλλευόμενα ορισμένες φορές την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, και στη συνέχεια μετακινούνται περαιτέρω στους τόπους όπου λαμβάνει χώρα η εκμετάλλευση. Στην Πολωνία, για παράδειγμα, τα στατιστικά στοιχεία του 2022 καταδεικνύουν αύξηση κατά 476 % των ταυτοποιημένων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων από τη Λατινική Αμερική σε σύγκριση με το 2021 (κυρίως από την Κολομβία, τη Γουατεμάλα, τη Βενεζουέλα, το Μεξικό και το Περού). Σε πολλά κράτη μέλη εμφανίζονται επίσης θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης με καταγωγή από την υποσαχάρια Αφρική, για παράδειγμα από την Ακτή Ελεφαντοστού, το Καμερούν, την Κένυα, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, τη Νιγηρία και τη Σομαλία[18].

2.3. Εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση

Η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την **εργασιακή εκμετάλλευση** εξακολούθησε να αποτελεί τη **δεύτερη πιο διαδεδομένη** μορφή εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ κατά την περίοδο 2021-2022 (37 % των θυμάτων). Είναι η κύρια μορφή εκμετάλλευσης σε τέσσερα κράτη μέλη[19]. Κατά την περίοδο 2021-2022, ο αριθμός των θυμάτων εργασιακής εκμετάλλευσης **αυξήθηκε κατά 51 %** (5 940), σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο (3 940)[20]. Το 2022 τα ποσοστά θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης και εργασιακής εκμετάλλευσης ήταν ίσα (41 %). Οι άνδρες αποτελούν την πλειονότητα των θυμάτων (70 %). Στην ΕΕ καταγράφηκε σχεδόν το ίδιο ποσοστό θυμάτων με καταγωγή από χώρες της ΕΕ (46 %) και εκτός ΕΕ (54 %) κατά την περίοδο 2021-2022, σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο[21].

Πολλά κράτη μέλη και η Ευρωπόλ επισήμαναν ότι η προσέλκυση πραγματοποιείται μέσω διαδικτύου με ψευδείς αγγελίες εργασίας. Η Γερμανία διαπίστωσε ότι η «μέθοδος του υποτιθέμενου εραστή» χρησιμοποιείται και για την προσέλκυση θυμάτων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση.

Στους **τομείς υψηλού κινδύνου για εκμετάλλευση** περιλαμβάνονται οι κατασκευές, η γεωργία, η δασοκομία, η μεταποίηση τροφίμων, οι γραμμές συναρμολόγησης, η φιλοξενία, το λιανικό εμπόριο, τα πλυντήρια αυτοκινήτων, οι υπηρεσίες καλλωπισμού και καθαρισμού, οι μεταφορές και οι οικιακές εργασίες[22]. Οι τομείς που έχουν αναδειχθεί πρόσφατα είναι, για παράδειγμα, οι υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας και νοσηλείας και η

[16] Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. First forensic sprint at Europol to speed up human trafficking investigations (Πρώτος εγκληματολογικός «αγώνας ταχύτητας» της Ευρωπόλ για την επιτάχυνση των ερευνών σχετικά με την εμπορία ανθρώπων) | Ευρωπόλ (europa.eu).

[17] Εσθονία, Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Πολωνία, Μάλτα, Ισπανία και Ευρωπόλ.

[18] Αυστρία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Λετονία, Ιταλία, Πορτογαλία, Σουηδία, Μάλτα, Δανία.

[19] Βέλγιο, Λετονία, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία.

[20] Σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ του 2019 και του 2022, ο αριθμός των θυμάτων που εντοπίστηκαν για εμπορία ανθρώπων με σκοπό την καταναγκαστική εργασία αυξήθηκε κατά 47 %.

[21] Η ιθαγένεια του 5 % των καταγεγραμμένων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση αναφέρθηκε ως «άλλη».

[22] Ευρωπόλ.

παράδοση δεμάτων. Ο τομέας του ποδοσφαίρου αναδείχθηκε ως πεδίο ιδιαίτερης εκμετάλλευσης στην Πορτογαλία και στο Βέλγιο[23]. Νεαροί ποδοσφαιριστές παρασύρθηκαν με την υπόσχεση σύναψης συμβολαίων, ευκαιριών εξέλιξης και μελλοντικών προοπτικών για σταδιοδρομία στο ποδόσφαιρο. Λάμβαναν πολύ χαμηλό ή και καθόλου μισθό, ήταν εξαναγκασμένοι να εργάζονται, διαβίωναν σε επισφαλείς συνθήκες, ενώ τα διαβατήριά τους παρακρατούνταν και δεν τους επιτρεπόταν η έξοδος από συγκεκριμένους χώρους[24].

Μολονότι στον κατασκευαστικό τομέα, στη μεταποίηση τροφίμων και στις μεταφορές δραστηριοποιούνται μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις και η εκμετάλλευση μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικό αριθμό θυμάτων, οι υπηρεσίες καλλωπισμού, οι επιχειρήσεις φιλοξενίας και τα πλυντήρια αυτοκινήτων συχνά διοικούνται από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και οικογενειακές επιχειρήσεις με λιγότερα θύματα. Ο υψηλός αριθμός θυμάτων κατά την περίοδο αναφοράς προέκυψε επίσης από ορισμένες έρευνες υψηλού επιπέδου οι οποίες οδήγησαν σε σημαντικό αριθμό δυνητικών θυμάτων, κυρίως στο Βέλγιο, στο εργοτάξιο πολυεθνικής εταιρείας χημικών[25], και στη Γερμανία, στον τομέα της εφοδιαστικής ποτών, όπου διασώθηκαν 555 δυνητικά θύματα[26].

Η ιθαγένεια και το προφίλ των θυμάτων εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τομέα όπου λαμβάνει χώρα η εκμετάλλευση. Άνδρες εργαζόμενοι από την Ασία[27], τη Βόρεια Αφρική[28] και την Ανατολική Ευρώπη[29] απασχολούνται συνήθως σε εργοτάξια και στον τομέα της γεωργίας, ενώ εκείνοι από την Ανατολική Ευρώπη (Λευκορωσία, Ουκρανία, Πολωνία) απασχολούνται στον τομέα των μεταφορών. Γυναίκες από το Βιετνάμ και την Ταϊλάνδη γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης σε κέντρα καλλωπισμού και περιποίησης νυχιών, ενώ γυναίκες από την Ινδία και γυναίκες με ιθαγένεια από ορισμένες αφρικανικές χώρες υφίστανται εκμετάλλευση στον κλάδο της κατ' οίκον φροντίδας. Στην ΕΕ είναι συνήθης η παιδική εργασία εντός της οικογένειας ή σε οικογενειακές επιχειρήσεις. Τα παιδιά γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης στους τομείς της φιλοξενίας, της γεωργίας, των κατασκευών ή των υπηρεσιών καθαρισμού. Πολλά παιδιά αναλαμβάνουν επίσης την κατ' οίκον φροντίδα ηλικιωμένων ή ασθενών μελών της οικογένειάς τους[30].

Τα κράτη μέλη επισήμαναν την ιδιαίτερη ευαλωτότητα των εποχιακών εργαζομένων[31]. Τα θύματα μεταφέρονται σε απομακρυσμένες αγροτικές τοποθεσίες, όπου ζουν και εργάζονται, πληρώνοντας για το κατάλυμά τους, το οποίο είναι στις περισσότερες περιπτώσεις επισφαλές και υπερπλήρες. Βρίσκονται σε κατάσταση πλήρους εξάρτησης, διότι οι οικονομικοί τους πόροι είναι πενιχροί και δεν γνωρίζουν τη γλώσσα. Η περιορισμένη προσβασιμότητα και η απομακρυσμένη τοποθεσία των εγκαταστάσεων δυσχεραίνουν τις επιθεωρήσεις εργασίας και τον εντοπισμό των θυμάτων[32].

---

[23] Υπόθεση El Dourado στην Πορτογαλία και Corr. Bruxelles francophone, 4 novembre 2019, 69ème ch. (par défaut et appel). Voy. Myria, Rapport annuel Traite et trafic des êtres humains 2020, Derrière des portes closes, pp. 90-91 et le site internet de Myria (jurisprudence), Bruxelles, 27 juin 2022, 11ème ch.

[24] Προκειμένου να περιοριστεί η εμπορία ανθρώπων, το 2022 η FIFA τροποποίησε το σύστημα των μεταγραφών, το οποίο περιλαμβάνει την έκδοση ηλεκτρονικού διαβατηρίου που περιέχει ιστορικό εγγραφών του παίκτη από την ηλικία των δώδεκα ετών.

[25] Rapport annuel d'évaluation 2023 | Traite et trafic des êtres humains (myria.be).

[26] BKA - Bundeslagebilder Menschenhandel - Bundeslagebild Menschenhandel und Ausbeutung 2022.

[27] Μπανγκλαντές, Νεπάλ, Πακιστάν, Τουρκία.

[28] Μαρόκο.

[29] Βουλγαρία, Ουγγαρία, Ουκρανία.

[30] Kinderarbeit - Fakten und Forderungen | terre des hommes (tdh.de).

[31] Αυστρία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία και Ευρωπόλ.

[32] Φινλανδία, Σουηδία, Ετήσια έκθεση ασφάλειας της Πορτογαλίας για το 2022.

Τα περιστατικά εκμετάλλευσης δεν εξαρτώνται από το μέγεθος, τα κέρδη και την οργάνωση των εταιρειών. Οι έρευνες κατέδειξαν ότι οι διακινητές ενεργούν με πολύ εξελιγμένο τρόπο σε πολύπλοκες επιχειρηματικές δομές και επιδεικνύουν μεγάλη εξειδίκευση όσον αφορά την οργάνωση της προσέλκυσης, της μετακίνησης και της στέγασης με έγγραφα ταυτοποίησης εκατοντάδων ατόμων που προέρχονται από όλες σχεδόν τις ηπείρους. Η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση συχνά συνδέεται με άλλα εγκλήματα, όπως η φοροδιαφυγή και η απάτη στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, η απάτη σχετικά με έγγραφα και οι σοβαρές παραβιάσεις της εργατικής και της ασφαλιστικής νομοθεσίας. Τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος χρησιμοποιούν επίσης σωματικές ή ψυχολογικές απειλές για τον έλεγχο των θυμάτων, σε συνδυασμό με την αποστέρηση εγγράφων ταυτοποίησης και τηλεφώνων. Τα περισσότερα θύματα δεν μιλούν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής, είναι απρόθυμα να συνεργαστούν με τις αρχές και ενδέχεται να μην αυτοπροσδιορίζονται κατ' ανάγκη ως θύματα. Οι εκμεταλλευτές συχνά αναγκάζουν τα θύματά τους να ανοίξουν τραπεζικούς λογαριασμούς, των οποίων αναλαμβάνουν τον έλεγχο ώστε να έχουν πρόσβαση στους μισθούς και στα οικονομικά των θυμάτων[33].

2.4. Εμπορία ανθρώπων με σκοπό άλλες μορφές εκμετάλλευσης

Κατά την περίοδο αναφοράς, οι μορφές εμπορίας ανθρώπων εκτός της σεξουαλικής και της εργασιακής εκμετάλλευσης **αφορούσαν το 14 %** του συνόλου των θυμάτων[34]. Αυτές οι μορφές εκμετάλλευσης περιλαμβάνουν καταναγκαστικές εγκληματικές δραστηριότητες, καταναγκαστική επαιτεία, παράνομη αφαίρεση οργάνων και «άλλες» μορφές.

Παρόλο που **η καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα** αφορούσε μόνο το 3 % του συνόλου των καταγεγραμμένων θυμάτων στην ΕΕ για την περίοδο 2021-2022, ορισμένα κράτη μέλη[35] ανέφεραν αύξηση αυτής της μορφής εκμετάλλευσης. Η καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα συνδέεται συχνά με κλοπές, μικροαδικήματα, κλοπές πορτοφολιών, κλοπές από καταστήματα και πώληση ναρκωτικών. Τα κράτη μέλη ανέφεραν επίσης την αύξηση της διαδικτυακής απάτης που διαπράττεται μέσω καταναγκαστικής εγκληματικής δραστηριότητας καθώς και την απάτη στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης[36]. Υπάρχουν επίσης αναφορές για κλιμάκωση της εκμετάλλευσης παιδιών από εγκληματικές συμμορίες με σκοπό τις κλοπές πορτοφολιών, τις ληστείες και τη διασυνοριακή μεταφορά ναρκωτικών[37]. Οι εγκληματικές συμμορίες χρησιμοποιούν νεαρά ευάλωτα αγόρια (που προέρχονται κυρίως από οικογένειες μεταναστών) για να περνούν ναρκωτικά από τα σύνορα, να εργάζονται σε φυτείες κάνναβης, να διαπράττουν ληστείες ή ακόμη και πυροβολισμούς και άλλες βίαιες πράξεις. Τον Οκτώβριο του 2023 η Ευρωπόλ στήριξε τη σερβική αστυνομία στην εξάρθρωση ενός εγκληματικού δικτύου το οποίο εμπλεκόταν στην εμπορία παιδιών με σκοπό τον καταναγκαστικό γάμο, την καταναγκαστική επαιτεία και την καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα. Οι εγκληματίες, καθώς και τα ανήλικα θύματα, ηλικίας

[33] Ευρωπόλ.
[34] Κατά την περίοδο 2019-2020 οι άλλες μορφές εκμετάλλευσης αντιπροσώπευαν το 11 % των περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ.
[35] Για παράδειγμα, Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Ισπανία.
[36] Ιρλανδία και Σλοβενία.
[37] Για παράδειγμα, Εσθονία, Γαλλία.

μεταξύ 5 και 17 ετών, ανήκαν στην ίδια ευρύτερη οικογένεια. Η Αυστρία, η Γαλλία και η Γερμανία συμμετείχαν στην έρευνα[38].

Η **καταναγκαστική επαιτεία** (2 %) εξακολουθεί να υφίσταται ως μορφή εκμετάλλευσης σε αρκετά κράτη μέλη. Στην Πορτογαλία αποτελούσε την τρίτη κύρια μορφή εκμετάλλευσης. Μεταξύ των θυμάτων ήταν κυρίως ανήλικοι Ρουμάνοι, Βούλγαροι, Σλοβάκοι και Ούγγροι υπήκοοι, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με εθνοτική καταγωγή Ρομά.

Αρκετά κράτη μέλη[39] ανέφεραν περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων για **καταναγκαστικούς και εικονικούς γάμους**, οι οποίες αφορούν εθνοτικές μειονότητες, όπως οι Ρομά και τα παιδιά (κυρίως κορίτσια) που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Ο καταναγκαστικός γάμος συχνά συνδέεται και με πολλαπλές μορφές εκμετάλλευσης, όπως η σεξουαλική και η εργασιακή εκμετάλλευση ή η καταναγκαστική επαιτεία[40].

Η **καταχρηστική παρένθετη μητρότητα** αποτελεί αναδυόμενη μορφή εμπορίας ανθρώπων. Οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται ευάλωτες γυναίκες με σκοπό την εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας. Στο οργανωμένο, διασυνοριακό έγκλημα εμπλέκονται ενδιάμεσοι φορείς (όπως οι κλινικές αναπαραγωγής) καθώς αποκομίζουν πολύ μεγάλα κέρδη. Η Ελληνική Αστυνομία εξάρθρωσε μια εγκληματική οργάνωση η οποία εκμεταλλευόταν γυναίκες από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης[41] για την αφαίρεση ωαρίων και για υπηρεσίες παρένθετης μητρότητας.

Η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Σλοβακία ανέφεραν υπόνοιες για εμπορία ανθρώπων με σκοπό την **αφαίρεση οργάνων**, στην οποία συμπεριλάμβαναν επίσης την καταχρηστική αφαίρεση κυττάρων, ιστών και αίματος ως εμπόριο οργάνων. Επιπλέον, η Ελλάδα θεώρησε ως αφαίρεση οργάνων την αφαίρεση ωαρίων η οποία σχετίζεται με την ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Αυτή η μορφή εκμετάλλευσης αφορούσε λιγότερο από το 1 % των καταγεγραμμένων υποθέσεων στην ΕΕ κατά την περίοδο 2021-2022.

2.5. Εμπορία παιδιών

Η εμπορία παιδιών είναι μια ταχέως εξελισσόμενη και πολύπλευρη μορφή εμπορίας ανθρώπων, η οποία αποτελεί σοβαρή μορφή ανθρώπινης εκμετάλλευσης, βίας κατά των παιδιών, κακοποίησης παιδιών και παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών. Κατά την περίοδο 2021-2022 το 81 % των παιδιών-θυμάτων ήταν πολίτες της ΕΕ (2 401 παιδιά) και το 88 % από αυτά (2 120 παιδιά) έπεσαν θύματα εκμετάλλευσης στο κράτος μέλος καταγωγής τους. Τα παιδιά-θύματα αποτελούσαν σχεδόν το ένα πέμπτο του συνόλου των καταγεγραμμένων θυμάτων στην ΕΕ (19 %). Το ποσοστό των παιδιών-θυμάτων μειώθηκε κατά 3 % την περίοδο 2021-2022 σε σύγκριση με το ποσοστό της περιόδου 2019-2020[42]. Ορισμένα κράτη μέλη αναφέρουν πολύ μικρό αριθμό παιδιών-θυμάτων[43]. Η πτωτική τάση του αριθμού των καταγεγραμμένων παιδιών-θυμάτων μπορεί να συνδέεται με την αύξηση της διαδικτυακής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, πολλά θύματα της οποίας εξακολουθούν

[38] Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Human trafficking ring exploiting children halted in Serbia (Εξαρθρώθηκε κύκλωμα εμπορίας ανθρώπων που εκμεταλλευόταν παιδιά στη Σερβία) | Ευρωπόλ (europa.eu).
[39] Σλοβενία, Σλοβακία, Ισπανία, Κροατία, Λετονία, Ελλάδα και Λιθουανία.
[40] Ελλάδα.
[41] Κυρίως Γεωργία και Αλβανία.
[42] Αντιθέτως, σε παγκόσμιο επίπεδο, ο αριθμός των παιδιών θυμάτων που εντοπίστηκαν αυξήθηκε κατά 31 % το 2022 σε σύγκριση με το 2019.
[43] Βέλγιο, Ισπανία, Ιρλανδία, Αυστρία.

να μην αποκαλύπτονται. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα παιδιά-θύματα δεν καταγράφονται ως θύματα εμπορίας ανθρώπων προκειμένου να τους παρασχεθεί η πιο ολοκληρωμένη στήριξη που διατίθεται στα παιδιά. Ως εκ τούτου, ο πραγματικός αριθμός παιδιών-θυμάτων εκμετάλλευσης παραμένει άγνωστος και ενδέχεται να μην καταγράφεται επαρκώς. Γενικά, τα θύματα έχουν χαμηλό κοινωνικό και οικογενειακό υπόβαθρο. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, αντιμετωπίζουν ψυχολογικά προβλήματα, συχνά δοκιμάζουν ναρκωτικά και αντιμετωπίζουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σωματικά, νοητικά, ψυχολογικά και άλλα σοβαρά αναπτυξιακά προβλήματα. Τα παιδιά που βρίσκονται σε δομές κλειστής φροντίδας ή ιδρύματα είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στην εμπορία ανθρώπων.

Τα παιδιά στην ΕΕ αποτελούν αντικείμενο εμπορίας για **όλες τις μορφές εκμετάλλευσης**, κυρίως για σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά και για καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα, καταναγκαστική επαιτεία, καταναγκαστικό γάμο και εργασιακή εκμετάλλευση[44]. Η ψηφιοποίηση είχε ως αποτέλεσμα την ανησυχητική αύξηση των περιπτώσεων πορνείας ανηλίκων, η οποία οδηγεί σε εμπορία ανθρώπων. Σε πολλές περιπτώσεις, πρόκειται για μικρά παιδιά τα οποία είναι πολύ ενεργά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε ιστοτόπους ηλεκτρονικών παιχνιδιών και προσελκύουν έτσι την προσοχή των διακινητών. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 εκδηλώθηκε το φαινόμενο της εκμετάλλευσης για «χαρτζιλίκι», όπου οι διακινητές έπειθαν νεαρά κορίτσια στο διαδίκτυο να συμπληρώσουν το χαρτζιλίκι τους μέσω της πορνείας, με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε σεξουαλική εκμετάλλευση. Το έγκλημα εξαπλώθηκε τόσο πολύ στη Γερμανία, ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου τού απέδωσαν ειδική ονομασία[45].

Η υπόθεση του Τροκαντερό στη Γαλλία αποτελεί παράδειγμα αναγνώρισης της καταναγκαστικής εγκληματικής δραστηριότητας σε πρώτο βαθμό από το δικαστήριο ως σκοπού για την εμπορία ανθρώπων. Επτά Αλγερινοί διακινητές προκάλεσαν τον εθισμό / την εξάρτηση δεκαεπτά ασυνόδευτων ανηλίκων στα ναρκωτικά και τους ανάγκαζαν να διαπράττουν εγκλήματα, συμπεριλαμβανομένης της κλοπής, στη διάσημη πλατεία του Τροκαντερό στο Παρίσι[46].

2.6. Εμπορία ανθρώπων στο πλαίσιο της μετανάστευσης

Κατά την περίοδο αναφοράς, οι υπήκοοι τρίτων χωρών αυξήθηκαν ως ποσοστό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και αποτελούσαν την πλειονότητά τους. Την περίοδο 2021-2022 το 46 % των καταγεγραμμένων θυμάτων ήταν πολίτες της ΕΕ ενώ **το 54 % είχε ιθαγένεια τρίτης χώρας**. Τα ποσοστά αυτά καταδεικνύουν μεταβολή σε σύγκριση με την περίοδο 2019-2020, κατά την οποία η πλειονότητα των καταγεγραμμένων θυμάτων ήταν πολίτες της ΕΕ (55 % πολίτες της ΕΕ και 45 % υπήκοοι τρίτων χωρών).

Η ιθαγένεια και το φύλο των θυμάτων από τρίτες χώρες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη μορφή εκμετάλλευσης. Ενώ τα θύματα από το Καμερούν, την Κίνα, τη Νιγηρία και τις χώρες της Λατινικής Αμερικής είναι κυρίως γυναίκες και αποτελούν αντικείμενο εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, τα θύματα από την Αλγερία, την Ινδία, το Μαρόκο, το Μπανγκλαντές, το Πακιστάν και τις Φιλιππίνες είναι κυρίως άνδρες και υφίστανται εργασιακή εκμετάλλευση.

[44] Ευρωπόλ και επιχειρησιακή δράση της EMPACT 2.8.
[45] 2022 Bundeslagebild des Menschenhandels (Bundeskriminalamt).
[46] L'Avis sur la traite à des fins de contrainte à commettre tout crime ou délit (A - 2024-2) (cncdh.fr).

Τα τελευταία χρόνια, μεταξύ των μεταναστών που έφτασαν στην Κύπρο και σε χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης, πολλές γυναίκες και κορίτσια από την Αφρική φέρονται να εξαναγκάστηκαν σε πορνεία από βίαιες αφρικανικές εγκληματικές ομάδες. Για παράδειγμα, γυναίκες από το Καμερούν, το Κονγκό, τη Νιγηρία και άλλες χώρες της Αφρικής έφθασαν με φοιτητικές θεωρήσεις στην περιοχή της Κύπρου που δεν τελεί υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης και κατέληξαν να εξαναγκάζονται σε πορνεία σε ιδιωτικά διαμερίσματα, μπαρ και νυχτερινά κέντρα διασκέδασης[47]. Ομοίως, γυναίκες από τη Λατινική Αμερική και την Ουκρανία φθάνουν νόμιμα στην ΕΕ για βραχεία διαμονή και εμπλέκονται σε πορνεία, με φαινομενικά νόμιμες συμβάσεις, οι οποίες συχνά οδηγούν σε εκμετάλλευση υπό αυστηρή επιτήρηση και περιορισμό της εξόδου από συγκεκριμένους χώρους. Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων από την Κίνα και τις χώρες της Λατινικής Αμερικής δεν φθάνουν μόνο απευθείας αεροπορικώς στα κράτη μέλη προορισμού, αλλά συχνά φθάνουν και μέσω της οδού των Δυτικών Βαλκανίων[48].

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο και είναι ευάλωτοι έναντι των διακινητών. Μεταξύ 2018 και 2022, ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που ήρθαν στην Ευρώπη αυξανόταν σημαντικά κάθε έτος, φθάνοντας τους 15 928 το 2022. Βορειοαφρικανικά και αφγανικά δίκτυα παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων εκμεταλλεύονται νεαρά αγόρια από την Αλγερία, το Αφγανιστάν, το Μαρόκο ή την Τυνησία, εξαναγκάζοντάς τα σε πορνεία ή σεξουαλική βία κατά τη μεταναστευτική τους διαδρομή προς την ΕΕ. Η εκμετάλλευση συχνά μεταδίδεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με στόχο τον εκβιασμό των οικογενειών τους για χρήματα[49].

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

3.1. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων

Κατά την περίοδο αναφοράς, οι **πρωτοβουλίες που εξαγγέλθηκαν σε νομικό, οικονομικό και επιχειρησιακό επίπεδο και σε επίπεδο πολιτικής** στους τέσσερις τομείς της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων 2021-2025 έχουν προχωρήσει σημαντικά, βρίσκονται υπό εξέλιξη ή έχουν ήδη υλοποιηθεί. Μία από τις δράσεις προτεραιότητας της στρατηγικής της ΕΕ ήταν η αξιολόγηση και **αναθεώρηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ**[50]. Η Επιτροπή αντιμετώπισε τις σημαντικές ελλείψεις με νομοθετική πρόταση που υποβλήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2022[51], η οποία εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες στις 13 Ιουνίου 2024 και άρχισε να ισχύει στις 14 Ιουλίου 2024. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο και να έχουν θέσει σε εφαρμογή τις νέες διατάξεις έως τις 15 Ιουλίου 2026.

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει **κόμβο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**, ο οποίος θα λειτουργεί ως κεντρική πλατφόρμα για τη στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή της τροποποιημένης οδηγίας και της στρατηγικής, καθώς και για την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας.

[47] Εισήγηση του Frontex.
[48] Εισήγηση της Ευρωπόλ.
[49] EMPACT 2.8.
[50] SWD(2022) 427 final.
[51] Πρόταση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της [COM(2022) 732 final].

Η **συλλογή και η ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων** με την Επιτροπή (EUROSTAT) καθίσταται υποχρεωτική βάσει της τροποποιημένης οδηγίας. Με τα στοιχεία καθίσταται δυνατή η κατανόηση της κατάστασης και των δράσεων που απαιτούνται και τροφοδοτείται η κατάρτιση των ενωσιακών και των εθνικών προτεραιοτήτων τις οποίες αντικατοπτρίζουν οι **εθνικές στρατηγικές και τα εθνικά σχέδια δράσης**[52], καθώς και οι **κατευθυντήριες γραμμές**, τα **πρωτόκολλα** και οι **διαδικασίες**[53] που έχουν ως στόχο την υποστήριξη των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στον εντοπισμό, στην αναγνώριση και στην προστασία των θυμάτων. Η τροποποιημένη οδηγία περιλαμβάνει επίσης τη νέα υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν ανά πενταετία **εθνικό σχέδιο δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων**.

Με τα στοιχεία τροφοδοτείται επίσης η κατανομή των **χρηματοδοτικών πόρων** για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η χρηματοδότηση που προγραμματίστηκε κατά την περίοδο αναφοράς μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)[54] και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ)[55] ανέρχεται σε συνολικό προϋπολογισμό περίπου 25 εκατ. EUR για την περίοδο 2021-2024[56]. Για παράδειγμα, από τα 25 εκατ. EUR, περίπου 3,8 εκατ. EUR χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του ΤΕΑ σε πέντε διακρατικές δράσεις με στόχο την εξάρθρωση του εγκληματικού επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών ανθρώπων μέσω της ενίσχυσης της επιβολής του νόμου και της απάντησης της δικαιοσύνης έναντι της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως όσον αφορά τα παιδιά και την εργασιακή εκμετάλλευση[57]. Ακόμη ένα παράδειγμα αποτελεί η χορήγηση περίπου 4 εκατ. EUR στο πλαίσιο του TAME σε έξι διακρατικά έργα τα οποία αφορούν τη συνδρομή, τη στήριξη και την ένταξη θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών.

Από **επιχειρησιακή** άποψη, η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων είναι πλήρως ενσωματωμένη στην Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT), η οποία στηρίζει πολυτομεακές δράσεις κατά δέκα προτεραιοτήτων στον τομέα του εγκλήματος που προσδιορίστηκαν από το Συμβούλιο στο πλαίσιο του κύκλου EMPACT[58]. Στόχος της είναι η εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται στην εμπορία ανθρώπων για όλες τις μορφές εκμετάλλευσης. Κατά την περίοδο 2022-2025 διεξάγονται συνολικά 70 επιχειρησιακές δράσεις, με την υποστήριξη των οργανισμών της ΕΕ, για την υλοποίηση στρατηγικών στόχων, όπως κοινές έρευνες για την εργασιακή και τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα και την εμπορία παιδιών, χρηματοοικονομικές έρευνες που σχετίζονται με

[52] Ρουμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα, Σλοβενία, Τσεχία, Κάτω Χώρες.
[53] Γερμανία, Κροατία, Ελλάδα, Ιταλία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Λετονία.
[54] TAME — Τα προγράμματα εργασίας των θεματικών μέσων για τις περιόδους 2021-2022 και 2023-2023 είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της ΓΔ HOME: https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_el.
[55] ΤΕΑ — Τα προγράμματα εργασίας των θεματικών μέσων για τις περιόδους 2021-2022 και 2023-2025 είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της ΓΔ HOME: https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/internal-security-funds/internal-security-fund-2021-2027_el.
[56] Τα 25 εκατ. EUR αντιστοιχούν στο ποσό που είχε προγραμματιστεί, ωστόσο, το ποσό που εκτελέστηκε ή δεσμεύτηκε μπορεί να διαφέρει. Το εν λόγω ποσό καλύπτει διάφορα είδη δράσεων, δηλαδή δράσεις της Ένωσης, ειδικές δράσεις και δημόσιες συμβάσεις.
[57] Ο κατάλογος των επιχορηγήσεων της ΕΕ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του TAME και του ΤΕΑ είναι διαθέσιμος στη διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς της ΕΕ, στην ενότητα «EU funded projects» (europa.eu).
[58] Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της ΕΕ για την καταπολέμηση του σοβαρού και του οργανωμένου εγκλήματος για την EMPACT 2022-2025, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/el/pdf. Βλ. επίσης Κύκλος πολιτικής της ΕΕ — EMPACT | Ευρωπόλ (europa.eu).

την εμπορία ανθρώπων, καθώς και συλλογή και ανταλλαγή επιχειρησιακών και στρατηγικών πληροφοριών σχετικά με την εμπορία ανθρώπων.

Η Eurojust υποστήριξε 66 κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ) σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων[59]. Αρκετά κράτη μέλη[60] υπέβαλαν στοιχεία για τη συμμετοχή τους σε ΚΟΕ υπό τον συντονισμό της Eurojust, τόσο με κράτη μέλη της ΕΕ όσο και με τρίτες χώρες.

Τέλος, για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων απαιτείται **πολυμερής, συντονισμένη προσέγγιση**. Ο συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ από τη Συντονίστρια δράσης κατά της εμπορίας σε επίπεδο ΕΕ[61] (ΣΔΕ της ΕΕ) ενισχύθηκε στην τροποποιημένη οδηγία[62], η οποία προβλέπει ρητά τον συντονισμό με τους εθνικούς συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων, τους ανεξάρτητους φορείς, τους οργανισμούς της ΕΕ και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν.

Ο συντονισμός εξετάζεται επίσης σε εθνικό επίπεδο. Στην τροποποιημένη οδηγία καθίσταται υποχρεωτικός ο ορισμός **εθνικών συντονιστών δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων**, απαιτούνται επαρκείς πόροι και περιγράφονται τα καθήκοντα[63]. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συστήσουν **ανεξάρτητους εθνικούς φορείς** για την παρακολούθηση της υλοποίησης και του αντικτύπου των δράσεων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Για παράδειγμα, η Γερμανία όρισε το Γερμανικό Ινστιτούτο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως υπεύθυνο να επιτελεί τον ρόλο του ανεξάρτητου εθνικού εισηγητή σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, με αποτέλεσμα ο αριθμός των εθνικών εισηγητών στην ΕΕ να ανέλθει στους 16[64].

3.2. Πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων

3.2.1 Μείωση της ζήτησης που ευνοεί το έγκλημα

Η ζήτηση ευνοεί όλες τις μορφές εκμετάλλευσης ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, από την οποία επωφελούνται οι διακινητές. Αρκετά κράτη μέλη πραγματοποίησαν **νομοθετικές αλλαγές** και ποινικοποίησαν τη χρήση σεξουαλικών υπηρεσιών ή οποιωνδήποτε υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από θύματα εμπορίας ανθρώπων[65], ενώ άλλα κράτη μέλη συζήτησαν σχετικά με τη θέσπιση της εν λόγω ποινικοποίησης.

Το 2022 τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν συνολικά 51 υπόπτους και 8 διώξεις σε σχέση με τη χρήση υπηρεσιών που παρέχονται από θύματα. Κατά την περίοδο αναφοράς, η Κύπρος ανέφερε ότι ένας χρήστης καταδικάστηκε σε φυλάκιση 3 ετών για το αδίκημα της λήψης σεξουαλικών υπηρεσιών από θύμα εμπορίας ανθρώπων, ενώ η Ουγγαρία ανέφερε μία καταδικαστική απόφαση για εκμετάλλευση παιδικής πορνείας.

---

[59] Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στην ιστοσελίδα Joint investigation teams (Κοινές ομάδες έρευνας) | Eurojust | Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (europa.eu).

[60] Βουλγαρία, Φινλανδία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λιθουανία, Ιρλανδία, Μάλτα, Ισπανία και Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

[61] EU Anti-Trafficking Coordinator (Συντονίστρια δράσης κατά της εμπορίας σε επίπεδο ΕΕ) — Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

[62] Άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1712.

[63] Άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1712.

[64] Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία.

[65] Ουγγαρία, Γερμανία, Κάτω Χώρες.

Προκειμένου να αναπτυχθούν συνεκτικά μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπιση της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων, καθώς και να ενισχυθούν και να εναρμονιστούν περαιτέρω οι προσπάθειες της ποινικής δικαιοσύνης σε όλα τα κράτη μέλη, στην τροποποιημένη οδηγία κατέστη υποχρεωτική για τα κράτη μέλη η **ποινικοποίηση της εν γνώσει χρήσης υπηρεσιών που προέρχονται από εκμετάλλευση**[66]. Στις αιτιολογικές σκέψεις της τροποποιημένης οδηγίας παρέχεται καθοδήγηση με ενδείξεις για τη συναγωγή «γνώσης» βάσει αντικειμενικών και πραγματικών περιστατικών[67]. Η οδηγία καλύπτει όλες τις μορφές εκμετάλλευσης, όταν οι υπηρεσίες παρέχονται από θύμα εμπορίας ανθρώπων. Ωστόσο, δεν ισχύει για τους πελάτες οι οποίοι αγοράζουν αγαθά που παράγονται από θύματα εμπορίας ανθρώπων.

3.2.2 Προληπτικά μέτρα για τα νομικά πρόσωπα

Θεσπίστηκαν διάφορα νομοθετικά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ με στόχο την αντιμετώπιση του θέματος της ευθύνης των εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών πλατφορμών, για τη μείωση της ζήτησης και τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων στις δραστηριότητες και τις αλυσίδες εφοδιασμού τους.

Η **πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες**[68], η οποία εκδόθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2022, θα συμβάλει στον εντοπισμό, στην παρακολούθηση και στην απόσυρση διαδικτυακού περιεχομένου που σχετίζεται με την εμπορία ανθρώπων[69]. Η Επιτροπή καθόρισε τις «πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες» και τις «πολύ μεγάλες μηχανές αναζήτησης», συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων ιστοτόπων για ενήλικες[70], οι οποίες υπόκεινται σε αυστηρές υποχρεώσεις όσον αφορά τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τον μετριασμό των συστημικών κινδύνων, καθώς και τα μέτρα διαφάνειας, την πρόσβαση σε εργαλεία αναφοράς και τους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών. Επιπροσθέτως, όλες οι διαδικτυακές πλατφόρμες και οι μηχανές αναζήτησης πρέπει να θεσπίσουν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων και να αναφέρουν το παράνομο περιεχόμενο στις αρχές επιβολής του νόμου εάν αντιληφθούν εικαζόμενα ποινικά αδικήματα. Επιπλέον, με την **τροποποιημένη οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**, η σεξουαλική εκμετάλλευση που διαπράττεται ή διευκολύνεται μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών κατέστη **επιβαρυντική περίσταση** η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε υψηλότερες κυρώσεις, με τη συνεκτίμηση της ενίσχυσης του αδικήματος που διαπράττεται μέσω των εν λόγω τεχνολογιών και του πιθανού μακροχρόνιου αντικτύπου στα θύματα.

Η **οδηγία για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα**[71], της 13ης Ιουνίου 2024, συμπληρώνει την οδηγία 2011/36/ΕΕ. Καθορίζει ένα οριζόντιο πλαίσιο για την προώθηση της συμβολής των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά και των υπεργολάβων τους στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, μέσω των δραστηριοτήτων τους και των αλυσίδων εφοδιασμού τους.

---

[66] Άρθρο 18α της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1712.
[67] Αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1712.
[68] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).
[69] Αιτιολογική σκέψη 56 της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες.
[70] Pornhub, Stripchat, Xvideos και XNXX.
[71] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1760 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2859 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας πρέπει να προβαίνουν σε προσδιορισμό, πρόληψη, μετριασμό και λογοδοσία όσον αφορά τις δυσμενείς επιπτώσεις τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων.

Στις 27 Νοεμβρίου 2024 εκδόθηκε ο **κανονισμός σχετικά με την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας στην αγορά της Ένωσης**[72]. Καλύπτει εγχώρια και εισαγόμενα προϊόντα που παράγονται με καταναγκαστική εργασία. Ο κανονισμός, βασιζόμενος σε διεθνή πρότυπα και συμπληρώνοντας υφιστάμενες οριζόντιες και τομεακές πρωτοβουλίες της ΕΕ, ιδίως τις υποχρεώσεις όσον αφορά τη δέουσα επιμέλεια και τη διαφάνεια, αναμένεται να συνδέσει την απαγόρευση με ένα αρραγές πλαίσιο επιβολής βάσει κινδύνου.

Τον Οκτώβριο του 2023 η Επιτροπή παρουσίασε τον **οδικό χάρτη για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος** στην ΕΕ[73], στον οποίο προτείνονται 17 επιχειρησιακές δράσεις σε τέσσερις πυλώνες, ένας από τους οποίους αφορά την πρόληψη του εγκλήματος. Εν προκειμένω, στον χάρτη πορείας δίδεται προτεραιότητα στην προώθηση μέτρων για την πρόληψη της προσέλκυσης νέων και παιδιών από εγκληματικές συμμορίες, καθώς τα εγκληματικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων ναρκωτικών, εκμεταλλεύονται ευάλωτους νέους ή ακόμη και παιδιά για εγκληματικές δραστηριότητες, ιδίως για διακίνηση ναρκωτικών[74]. Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη έχουν λάβει ήδη μέτρα προκειμένου οι εταιρείες να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τους για τον εντοπισμό και την πρόληψη πιθανής εργασιακής εκμετάλλευσης[75]. Ορισμένα κράτη μέλη τήρησαν ή επικαιροποίησαν[76] τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά των πολυεθνικών επιχειρήσεων ή συμπεριέλαβαν ειδικές διατάξεις σχετικά με το θέμα αυτό στα εθνικά τους σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων[77]. Ορισμένα κράτη μέλη[78] διοργάνωσαν διασκέψεις και σεμινάρια κατάρτισης για εταιρείες σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια, ενώ άλλα θέσπισαν αυστηρότερους κανόνες βάσει των οποίων επιβάλλονται κυρώσεις στις επιχειρήσεις για καταχρηστικές συμπεριφορές[79] ή δημοσίευσαν διαδικτυακές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο ελαχιστοποίησης του κινδύνου εργασιακής εκμετάλλευσης[80].

---

[72]Κανονισμός (ΕΕ) 2024/3015 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2024, σχετικά με την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας στην αγορά της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 (ΕΕ L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

[73] Οδικός χάρτης για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ (europa.eu).

[74] EUROPEAN CRIME PREVENTION CONFERENCE 2024 | EUCPN — Στην ευρωπαϊκή διάσκεψη για την πρόληψη του εγκλήματος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πρόληψης του Εγκλήματος, εξετάστηκε η εκμετάλλευση νέων για εγκληματικούς σκοπούς, ιδίως σε σχέση με την εμπορία ανθρώπων και τα ναρκωτικά.

[75] Στη Γερμανία, ο νόμος για την εταιρική δέουσα επιμέλεια στις αλυσίδες εφοδιασμού άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2023. Η Ιρλανδία εργάζεται για τη θέσπιση παρόμοιας νομοθεσίας. Επιπλέον, η Γερμανία ίδρυσε κέντρο παροχής υπηρεσιών εντός του Γερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, το οποίο παρέχει τακτικά πληροφορίες σε εταιρείες με έδρα στη Γερμανία σχετικά με τον κίνδυνο εργασιακής εκμετάλλευσης, καταναγκαστικής εργασίας και εμπορίας ανθρώπων.

[76] Τσεχία, Φινλανδία.

[77] Σλοβενία.

[78] Βουλγαρία, Πολωνία, Φινλανδία.

[79] Βουλγαρία.

[80] Δανία.

Όσον αφορά το αδίκημα της εργασιακής εκμετάλλευσης, η Γαλλία θέσπισε ένα σύστημα «μαύρης λίστας», δηλαδή τη δημοσίευση σε ειδικό ιστότοπο του Υπουργείου Εργασίας[81] που περιέχει τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις οι οποίες είναι καταδικαστικές για νομικά πρόσωπα.

3.2.3 Εκστρατείες ευαισθητοποίησης

Στις 18 Οκτωβρίου 2023, την ημέρα της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε την **εκστρατεία «Βάλτε τέλος στην εμπορία ανθρώπων. Σπάστε την αόρατη αλυσίδα»**[82]. Η εκστρατεία αυτή αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης τόσο της σεξουαλικής όσο και της εργασιακής εκμετάλλευσης. Κατά την πρώτη φάση, η Επιτροπή δημιούργησε τη σελίδα της εκστρατείας, όπου διατίθεται ένα διαδικτυακό βίντεο και διαδικτυακό υλικό σε όλες τις επίσημες γλώσσες, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα απ' όλους. Η δεύτερη φάση βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Θα δοθεί έμφαση στα κράτη μέλη στα οποία ο αριθμός των θυμάτων είναι ο υψηλότερος και αντιπροσωπεύει τις διάφορες μορφές εμπορίας ανθρώπων[83].

Οι οργανισμοί της ΕΕ συμμετείχαν επίσης στην ευαισθητοποίηση κατά την περίοδο αναφοράς. Η Ευρωπόλ δημοσίευσε οδηγό σχετικά με τον τρόπο αποφυγής των υποτιθέμενων εραστών[84], ενώ η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ELA) δημιούργησε βίντεο και εξέδωσε διάφορα φυλλάδια[85] για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, επισημαίνοντας παράλληλα την υποστήριξή της στην επιβολή του ισχύοντος εργατικού δικαίου της ΕΕ μέσω του συντονισμού συνδυασμένων και κοινών επιθεωρήσεων.

Τα κράτη μέλη[86] πραγματοποίησαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με την εμπορία ανθρώπων χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, βίντεο, φυλλάδια, αφίσες και μέσα ενημέρωσης, μεταξύ άλλων, και στα σχολεία. Ορισμένα κράτη μέλη[87] πραγματοποίησαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα και τις ασφαλείς ευκαιρίες εργασίας, καθώς και σχετικά με τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση σε διάφορους τομείς. Αρκετά κράτη μέλη[88] δρομολόγησαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης οι οποίες απευθύνονται σε πελάτες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σε ιστοτόπους γνωριμιών και σε πλατφόρμες διαφήμισης

---

[81] Κατάλογος καταδικασθέντων νομικών οντοτήτων (travail-occi.gouv.fr).

[82] Βάλτε τέλος στην εμπορία ανθρώπων. Σπάστε την αόρατη αλυσίδα - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu). Στόχοι της εκστρατείας είναι i) να εκπαιδευτεί το κοινό ως προς την αναγνώριση και την καταγγελία της εμπορίας ανθρώπων και να αποθαρρυνθεί η χρήση των υπηρεσιών που παρέχονται από θύματα εμπορίας ανθρώπων· ii) να ευαισθητοποιηθούν τα δυνητικά θύματα σχετικά με τις απειλές και τους κινδύνους της εμπορίας ανθρώπων και να προληφθεί ο κίνδυνος να πέσουν θύματα· iii) να ενημερωθούν οι εργοδότες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και να αποτραπεί η πρόσληψη θυμάτων εμπορίας ανθρώπων· και iv) να ενημερωθούν τα θύματα εμπορίας ανθρώπων σχετικά με τα δικαιώματά τους και τη διαθέσιμη βοήθεια.

[83] Βουλγαρία, Ισπανία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία και Κάτω Χώρες.

[84] How not to fall for the lover boy scam (Πως να μην εξαπατηθείτε από υποτιθέμενους εραστές) | Ευρωπόλ (europa.eu).

[85] Road to fair transport (Πορεία προς δίκαιες μεταφορές) | Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (europa.eu), EU for fair construction (Δίκαιος κατασκευαστικός τομέας στην ΕΕ) | Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (europa.eu), Rights for all seasons (Δικαιώματα όλες τις εποχές) | Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (europa.eu).

[86] Όπως το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Φινλανδία, η Ουγγαρία, το Λουξεμβούργο, η Λετονία, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες η Πορτογαλία, η Ρουμανία και η Ισπανία.

[87] Αυστρία, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Δανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Πολωνία και Ισπανία.

[88] Ρουμανία, Ουγγαρία, Ισπανία, Σουηδία, Ιρλανδία, Ρουμανία, Πολωνία.

σεξουαλικών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, η Ρουμανία δρομολόγησε διεθνή εκστρατεία πρόληψης με τίτλο «Χωρίς πελάτες, δεν υπάρχει εμπορία ανθρώπων!», η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τη ρουμανική και την ισπανική αστυνομία. Η Σλοβακία απευθύνθηκε ειδικά στην κοινότητα των Ρομά, στη γλώσσα των Ρομά, σχετικά με τους κινδύνους του καταναγκαστικού γάμου.

Στο πλαίσιο των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων του Παρισιού το 2024, η διυπουργική αποστολή για την προστασία των γυναικών από τη βία και για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (MIPROF) έλαβε ολοκληρωμένα μέτρα για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των εξής: i) κατάρτιση που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με την Εθνική Σχολή Δικαστών, με στόχο την εκπαίδευση όλων όσοι έρχονται σε επαφή με δυνητικά θύματα και διασφάλιση ότι είναι καλά ενημερωμένοι και έτοιμοι να αναλάβουν δράση· ii) συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως με τις πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων και τις εταιρείες μεταφορών[89], για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τις μορφές της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και όσον αφορά τη δέουσα επιμέλεια· iii) ενημερωτική εκστρατεία για την ευαισθητοποίηση των αλλοδαπών τουριστών σχετικά με τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων[90].

3.2.4 Κατάρτιση

Η εξειδικευμένη κατάρτιση ενθαρρύνεται περαιτέρω με την τροποποιημένη οδηγία, στην οποία απαιτείται από τα κράτη μέλη να προωθούν την τακτική και εξειδικευμένη κατάρτιση των επαγγελματιών που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων, ώστε να είναι σε θέση να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν την εμπορία ανθρώπων, καθώς και να αποφεύγουν τη δευτερογενή θυματοποίηση. Κατά την περίοδο αναφοράς, τα κράτη μέλη παρείχαν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων κατάρτισης σε διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών, των συνοριοφυλάκων, των υπαλλήλων υπηρεσιών ασύλου και μετανάστευσης, των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, των κοινωνικών λειτουργών, των επιθεωρητών κοινωνικών υπηρεσιών και των επιθεωρητών εργασίας, του προξενικού προσωπικού, του προσωπικού των δήμων, καθώς και των αεροσυνοδών, προκειμένου να είναι σε θέση να εντοπίζουν περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων, να αναγνωρίζουν τα πιθανά θύματα, να διεξάγουν τις συνεντεύξεις και να ενημερώνουν τα θύματα σχετικά με τα μέτρα στήριξης και τα συστήματα παραπομπής.

Σε επίπεδο ΕΕ, αρκετοί οργανισμοί της ΕΕ ανέπτυξαν στοχευμένες δραστηριότητες κατάρτισης. Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL) συνέχισε να παρέχει δραστηριότητες κατάρτισης με σκοπό να προωθηθεί ένα δίκτυο ανακριτών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και να ενισχυθεί άμεσα η αποτελεσματικότητα της διασυνοριακής επιχειρησιακής συνεργασίας. Οι πολύπλευρες δραστηριότητες κατάρτισης καλύπτουν τις κύριες πτυχές της εγκληματολογίας όσον αφορά την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής εμπορίας ανθρώπων και της εργασιακής εκμετάλλευσης, καθώς και την ενσωμάτωση ειδικών τεχνικών έρευνας, οικονομικών και διαδικτυακών ερευνών. Η ELA υλοποίησε επίσης διάφορες ενότητες κατάρτισης και εκπόνησε εγχειρίδια κατάρτισης σχετικά με την εργασιακή εκμετάλλευση

[89] Airbnb, Gîtes de France, AirFrance, Vinci, Volotea.

[90] Εκστρατεία ευαισθητοποίησης: Καταπολέμηση της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών και της εμπορίας ανθρώπων κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων του Παρισιού το 2024 | Ισότητα των φύλων (egalite-femmes-hommes.gouv.fr).

για τους επιθεωρητές εργασίας. Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) εκπόνησε επίσης εγχειρίδιο κατάρτισης για την κατάρτιση των επιθεωρητών εργασίας και άλλων φορέων επιθεώρησης στον χώρο εργασίας, εστιάζοντας στα πρότυπα προστασίας του δικαίου της ΕΕ που διασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των εποχιακών εργαζομένων, των διακινούμενων εργαζομένων με προσωρινές άδειες και των μεταναστών που βρίσκονται σε παράτυπη κατάσταση[91].

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών (EJTN)[92] παρείχε κατάρτιση σε δικαστές και εισαγγελείς σχετικά με τις δικαστικές πτυχές της εργασιακής εκμετάλλευσης και τις ιδιαίτερες προκλήσεις της ποινικής διαδικασίας.

Ο CEPOL, η ELA και το EJTN συνδύασαν επίσης τις προσπάθειές τους όσον αφορά τις παρεμβάσεις κατάρτισης με ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία και τα θεμελιώδη δικαιώματα των θυμάτων.

3.3. Εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών

3.3.1 Έρευνες

Η εμπορία ανθρώπων διαπράττεται από μεγαλύτερες ομάδες οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και από μικρότερα δίκτυα ή ακόμη και από μεμονωμένα άτομα. Στην έκθεσή της σχετικά με τα απειλητικότερα εγκληματικά δίκτυα στην ΕΕ[93], η Ευρωπόλ αναγνώρισε ως μοναδική κύρια δραστηριότητα για δεκαοκτώ εγκληματικά δίκτυα τη σεξουαλική εκμετάλλευση, για δεκατρία δίκτυα την εργασιακή εκμετάλλευση[94] και για πέντε δίκτυα άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων. Πολλά εγκληματικά δίκτυα συνδυάζουν την εμπορία ανθρώπων με άλλους τομείς εγκληματικότητας, όπως η διακίνηση ναρκωτικών, το οργανωμένο έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας, η απάτη σχετικά με έγγραφα, η υποκλοπή ταυτότητας και η παράνομη διακίνηση μεταναστών. Οι επιχειρησιακές δράσεις οι οποίες ορίζονται στον **οδικό χάρτη για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ[95]** αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αυτών των εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εμπλέκονται στην εμπορία ανθρώπων.

Για την αντιμετώπιση άλλων αναδυόμενων εξελίξεων, με την **τροποποιημένη οδηγία** εισάγονται διάφορες καινοτομίες με στόχο την ποινικοποίηση **νέων μορφών εμπορίας ανθρώπων**, τον καθορισμό αυστηρότερων κυρώσεων και την αύξηση της εμπειρογνωσίας και των ικανοτήτων σχετικά με την επιβολή του νόμου και τη δίωξη στα κράτη μέλη. Η εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, του καταναγκαστικού γάμου και της παράνομης υιοθεσίας αναφέρονται ρητά ως μορφές εκμετάλλευσης οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν εμπορία ανθρώπων, εφόσον πληρούνται τα άλλα στοιχεία του ορισμού (συμπεριφορά και μέσο).

---

[91] Πώς οι επιθεωρητές εργασίας μπορούν να προστατεύσουν τα δικαιώματα των εργαζομένων τρίτων χωρών — Εγχειρίδιο κατάρτισης

[92] Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών (EJTN).

[93] Χαρακτηριστικά των απειλητικότερων εγκληματικών δικτύων στην ΕΕ | Ευρωπόλ (europa.eu).

[94] Τα εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στην εμπορία ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση αναπτύσσουν δράση κυρίως στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες, στην Πολωνία και στην Ουκρανία. Οι ιθαγένειες με τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση μεταξύ των δικτύων που εμπλέκονται σε αυτή τη μορφή εμπορίας είναι η γεωργιανή, η ρουμανική, η ρωσική, η ουκρανική και η ουζμπεκική.

[95] Οδικός χάρτης για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ (europa.eu).

Η συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου εξακολούθησε να είναι εντατική κατά την περίοδο 2021-2024[96], τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, κάτι το οποίο αντικατοπτρίζεται στη συνεχή **αύξηση κατά 16 %** του συνολικού αριθμού των **ατόμων που είναι ύποπτα** για εμπορία ανθρώπων, σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς[97]. Το ποσοστό πολιτών της ΕΕ ανήλθε στο 72 % του συνόλου των υπόπτων που καταγράφηκαν στην ΕΕ το 2022.

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της **Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT)**. Το 2024 το έργο της EMPACT για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων συνίσταται σε 22 επιχειρησιακές δράσεις. Το 2023 οι επιχειρησιακές δράσεις της EMPACT αποδείχθηκαν εξαιρετικά επιτυχείς και οδήγησαν σε σταθερή βελτίωση των αποτελεσμάτων όσον αφορά τον αυξανόμενο αριθμό των ημερών κοινής δράσης, των επιχειρησιακών ειδικών ομάδων και των επιχειρησιακών αποτελεσμάτων, δηλαδή τον εντοπισμό 7 536 (δυνητικών) θυμάτων και περισσότερων από 5 000 υπόπτων, καθώς και την έναρξη 103 χρηματοοικονομικών ερευνών και την κατάσχεση 4 108 670 EUR[98].

Η EMPACT υποστήριξε επίσης καινοτόμες προσεγγίσεις για τις **ψηφιακές έρευνες**, ιδίως υπό τη μορφή **μαραθώνιων ανάπτυξης εφαρμογών (hackathon)**, οι οποίες συνέβαλαν στον εντοπισμό διαδικτυακών πλατφορμών όπου έλαβε χώρα σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση και βοήθησαν τα κράτη μέλη όσον αφορά την ανάλυση μεγάλου όγκου ψηφιακών δεδομένων από ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία κατασχέθηκαν κατά τη διάρκεια ερευνών. Από 20 χώρες που συμμετείχαν το 2022, το 2023 έλαβαν μέρος στη δράση 26 χώρες και 27 χώρες το 2024, συμπεριλαμβανομένων εταίρων από γειτονικές τρίτες χώρες[99]. Με τη δράση καθιερώθηκε μια διαρθρωμένη προσέγγιση ως προς τη διαδικτυακή διάσταση της εμπορίας ανθρώπων, από την προσέλκυση, τον εντοπισμό των δυνητικών θυμάτων και της εκμετάλλευσής τους έως τον εντοπισμό των διακινητών και των εγκληματικών ομάδων. Οι δράσεις αυτές αποδείχθηκαν ιδιαίτερα χρήσιμες, καθώς μετά τους μαραθώνιους ανάπτυξης εφαρμογών η διακίνηση είχε μειωθεί σημαντικά στους ιστοτόπους που ελέγχθηκαν.

Ο μαραθώνιος ανάπτυξης εφαρμογών είναι καθοριστικής σημασίας για την κατάρτιση των ειδικών σε θέματα καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων στα κράτη μέλη σχετικά με ψηφιακά εργαλεία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους εργασία. Τα κράτη μέλη[100] θέσπισαν διάφορες στρατηγικές για τον εντοπισμό και τη διερεύνηση περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων που διευκολύνονται με τη χρήση της τεχνολογίας. Αυτές περιλαμβάνουν την παρακολούθηση του διαδικτύου (τόσο του επιφανειακού όσο και του σκοτεινού ιστού) σε συνδυασμό με την ανάλυση πληροφοριών ανοικτής πηγής σε πραγματικό χρόνο, την ανάπτυξη προγραμμάτων ανίχνευσης ιστού, τις μυστικές επιχειρήσεις, αλλά και τη δημιουργία συμπράξεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με παρόχους ιστοτόπων για ενήλικες και εταιρείες βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων[101].

[96] Το 2023 η Ευρωπόλ υποστήριξε 80 επιχειρησιακές συνεδριάσεις, 23 ημέρες κοινής επιχειρησιακής δράσης και 2 επιχειρησιακές ειδικές ομάδες.
[97] Κατά την περίοδο 2021-2022 καταγράφηκαν 17 711 ύποπτοι, έναντι 15 214 υπόπτων την περίοδο 2019-2020 και 11 788 την περίοδο 2017-2018.
[98] empact-factsheets-2023.pdf (europa.eu).
[99] Ουκρανία, Μολδαβία, Αλβανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κόσοβο, Σερβία.
[100] Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία και Κάτω Χώρες.
[101] Αυστρία, Ουγγαρία, Γερμανία, Σουηδία, Πολωνία, Φινλανδία, Κροατία, Σλοβακία.

Καταβλήθηκαν προσπάθειες σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση της αξιοποίησης των **χρηματοοικονομικών ερευνών**. Στο πλαίσιο της EMPACT, τα κράτη μέλη, από κοινού με την Ευρωπόλ, κατάρτισαν εγχειρίδιο για τις χρηματοοικονομικές έρευνες οι οποίες σχετίζονται με έρευνες για την εμπορία ανθρώπων. Επιπλέον, η σύμπραξη της Ευρωπόλ με τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών (EFIPPP) δρομολόγησε άξονα εργασίας προκειμένου να αναπτύξει ενδείξεις για την αυτόματη παρακολούθηση των συναλλαγών[102]. Παρά την αύξηση των κατασχέσεων, η Ευρωπόλ θεωρεί ότι η απουσία ολοκληρωμένων χρηματοοικονομικών δεδομένων σχετικά με τα αδικήματα εμπορίας ανθρώπων αποτελεί μείζον κενό στον τομέα των πληροφοριών. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου πρέπει να βελτιώσουν την κατανόησή τους, να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία, να επενδύσουν σε εξειδικευμένους πόρους και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των κοινοτήτων[103]. Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη ανέφεραν την ενίσχυση της συνεργασίας με τον χρηματοπιστωτικό τομέα, μέσω της θέσπισης ενδείξεων για την εμπορία ανθρώπων, της δημιουργίας συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή μέσω πιο τακτικής συνεργασίας[104].

Σε επίπεδο ΕΕ, για την **πρόληψη της εργασιακής εκμετάλλευσης και τον εντοπισμό ψευδών αγγελιών εργασίας**, η Ευρωπόλ δημοσίευσε οδηγό επεξήγησης των συνηθέστερων ενδείξεων[105]. Η ELA στήριξε τις αρχές εργασίας των κρατών μελών στη διενέργεια διασυνοριακών, συντονισμένων και κοινών με τις αρχές επιβολής του νόμου επιθεωρήσεων εργασίας, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αδήλωτη εργασία. Δύο επιχειρησιακές δράσεις της EMPACT επικεντρώθηκαν αποκλειστικά στην εργασιακή εκμετάλλευση, ειδικότερα, στη στήριξη των θυμάτων και στη γεωργία ως τομέα υψηλού κινδύνου.

Με την **οδηγία 2024/1260, της 24ης Απριλίου 2024, για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων**[106] ενισχύεται η ικανότητα της αστυνομίας, των εισαγγελέων και των δικαστών να ανιχνεύουν και να δημεύουν τα κέρδη που αποκομίζουν οι εγκληματικές οργανώσεις μέσω των παράνομων δραστηριοτήτων τους, μεταξύ άλλων μέσω της εμπορίας ανθρώπων. Με την οδηγία θα ενισχυθεί επίσης η διασυνοριακή αστυνομική συνεργασία, καθώς καθίσταται υποχρεωτική η έναρξη ερευνών για την ανίχνευση περιουσιακών στοιχείων σε υποθέσεις οι οποίες αφορούν το οργανωμένο έγκλημα. Θα επεκταθούν οι δυνατότητες των δικαστηρίων να δημεύουν παράνομα περιουσιακά στοιχεία, μεταξύ άλλων μέσω της δήμευσης ανεξήγητου πλούτου χωρίς καταδικαστική απόφαση, όταν το δικαστήριο κρίνει ότι τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά. Με όλα αυτά τα μέτρα αναμένεται να καταστεί δυνατή η εξάρθρωση των επιχειρηματικών μοντέλων των εγκληματικών οργανώσεων, η διάλυση των δομών τους και η αποτροπή της περαιτέρω άσκησης εγκληματικών δραστηριοτήτων.

[102] EFIPPP Αρχική σελίδα — EFIPPP.
[103] Εισήγηση της Ευρωπόλ.
[104] Έργο Helena στην Ουγγαρία, στη Δανία, στο Βέλγιο και στην Αυστρία.
[105] How to spot fake job adverts (Πώς να εντοπίζετε τις ψευδείς αγγελίες εργασίας) | Ευρωπόλ (europa.eu).
[106] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1260 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων (ΕΕ L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj). .

Με το ανανεωμένο **Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS)**[107], το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στις 7 Μαρτίου 2023[108], εισήχθησαν νέες κατηγορίες καταχωρίσεων, μία από τις οποίες είναι οι λεγόμενες «προληπτικές καταχωρίσεις» για ευάλωτα πρόσωπα στα οποία χρειάζεται να απαγορευθούν τα ταξίδια[109]. Οι καταχωρίσεις για ευάλωτα ενήλικα πρόσωπα και παιδιά πρέπει να εισάγονται στο SIS κατόπιν απόφασης των αρμόδιων εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αρχών. Σε περίπτωση που ευάλωτο ενήλικο πρόσωπο ή παιδί διατρέχει κίνδυνο εμπορίας, το ταξίδι του μπορεί να απαγορευθεί και το πρόσωπο αυτό θα πρέπει να τεθεί υπό προστασία. Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του SIS είναι η προσθήκη νέων τύπων βιομετρικών δεδομένων (όπως τα αποτυπώματα παλάμης, τα συνολικά αποτυπώματα δακτύλων και τα συνολικά αποτυπώματα παλάμης, καθώς και τα αρχεία DNA που συνδέονται με αγνοούμενους) για να διευκολυνθεί ο εντοπισμός και η αναγνώριση προσώπων τα οποία εισάγονται στο σύστημα[110].

Τέλος, παρά την εντατική διασυνοριακή συνεργασία και τη συμμετοχή της Ευρωπόλ σε ορισμένες πιο πολύπλοκες έρευνες το 2021 και το 2022, υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των στατιστικών στοιχείων που προέρχονται από την Ευρωπόλ και των επίσημων στατιστικών στοιχείων που δημοσίευσε η EUROSTAT, ιδίως όσον αφορά τον αριθμό, την ηλικία και την ιθαγένεια των θυμάτων, τις μορφές εκμετάλλευσης και τον αριθμό των υπόπτων. Μολονότι υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι για τις αποκλίσεις αυτές[111], είναι αναγκαίο να υπογραμμιστεί ότι απαιτείται τα κράτη μέλη να κοινοποιούν εγκαίρως τις σχετικές πληροφορίες και τα στοιχεία στην Ευρωπόλ.

3.3.2 Διώξεις και καταδικαστικές αποφάσεις

Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που διώκονται και καταδικάζονται για εμπορία ανθρώπων έχει αυξηθεί. Κατά την περίοδο 2021-2022 διώχθηκαν συνολικά 8 804 άτομα και καταδικάστηκαν 4 728 άτομα για εμπορία ανθρώπων. Οι διώξεις αυξήθηκαν κατά

[107] Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

[108] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/201 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2023, για τον καθορισμό της ημερομηνίας έναρξης λειτουργίας του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 27 της 31.1.2023, σ. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/201/oj).

[109] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

[110] Το SIS τελεί υπό τη διαχείριση του eu-LISA.

[111] Η καταχώριση των θυμάτων πραγματοποιείται στα κράτη μέλη από διάφορες αρχές και οργανισμούς που συμμετέχουν στην επίσημη συλλογή στατιστικών στοιχείων, ενώ μόνο οι αρχές επιβολής του νόμου αναφέρουν υποθέσεις στην Ευρωπόλ. Οι εθνικές αρχές επιβολής του νόμου συνήθως δεν αναφέρουν στην Ευρωπόλ εγχώριες υποθέσεις, αλλά υποθέσεις με διασυνοριακή διάσταση.

35 %[112] και οι καταδικαστικές αποφάσεις αυξήθηκαν κατά 57 %[113], σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς 2019-2020. Οι πολίτες της ΕΕ αντιπροσώπευαν το 81 % του συνόλου των ατόμων που διώχθηκαν και το 74 % του συνόλου των ατόμων που καταδικάστηκαν το 2022. Ωστόσο, **παρά τη συνολική αύξηση, ο απόλυτος αριθμός διώξεων και καταδικαστικών αποφάσεων παραμένει χαμηλός**, ιδίως σε σύγκριση με τον αριθμό των καταγεγραμμένων θυμάτων και υπόπτων.

Ο αριθμός των ερευνών και των διώξεων που συντονίζει η Eurojust εμφανίζει πτωτική τάση από το 2019[114], στοιχείο το οποίο μπορεί να αναδεικνύει δυσκολίες ή έλλειψη ευαισθητοποίησης των κρατών μελών όσον αφορά την παραπομπή υποθέσεων στον οργανισμό της ΕΕ. Μπορεί επίσης να οφείλεται στο γεγονός ότι η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για την αναγνώριση ενός εγκλήματος ως εμπορίας ανθρώπων είναι χρονοβόρα και απαιτεί πόρους, κάτι που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τα κράτη μέλη να προωθούν την έρευνα και τη δίωξη των δραστών που εμπίπτουν σε άλλες κατηγορίες αδικημάτων.

Ορισμένα κράτη μέλη εφάρμοσαν μέτρα για να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα της δίωξης μέσω κατάρτισης, κατευθυντήριων γραμμών και ενιαίων πρακτικών[115]. Σε επίπεδο ΕΕ, κατά την περίοδο αναφοράς, η **ομάδα εστίασης ειδικών εισαγγελέων** συνεδρίασε τρεις φορές (μία φορά ετησίως)[116] από τη σύστασή της, υπό τη συμπροεδρία της Eurojust και της ΣΔΕ της ΕΕ. Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν εισαγγελείς από κράτη μέλη και τρίτες χώρες με σκοπό την ανάπτυξη εμπειρογνωσίας και την εντατικοποίηση της δικαστικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως όσον αφορά την ψηφιακή και τη χρηματοοικονομική έρευνα, την εργασιακή και τη σεξουαλική εκμετάλλευση, καθώς και την εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας. Η κατάρτιση εισαγγελέων και δικαστών συζητήθηκε επίσης παρουσία του CEPOL και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστικών.

3.4. Έγκαιρος εντοπισμός, συνδρομή και προστασία των θυμάτων

Η **οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων** προβλέπει μια προσέγγιση εστιασμένη στα θύματα, με ευαισθησία ως προς τη διάσταση του φύλου και προς τα παιδιά, η οποία ωφελεί τους πλέον ευάλωτους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και των μεταναστών. Με την **τροποποιημένη οδηγία** εισάγονται ορισμένες καινοτομίες οι οποίες **προάγουν σημαντικά τα δικαιώματα των θυμάτων**. Μεταξύ άλλων, απαιτείται από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν εθνικούς μηχανισμούς παραπομπής, οι οποίοι θα πρέπει να αποτελούν διαφανές, προσβάσιμο και εναρμονισμένο πλαίσιο για τη διευκόλυνση και την ενίσχυση της παραπομπής των θυμάτων στους αρμόδιους εθνικούς οργανισμούς και φορείς. Ο μηχανισμός παραπομπής θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα θύματα και για όλες τις μορφές αδικημάτων εμπορίας ανθρώπων, με συνεκτίμηση της ατομικής ειδικής ευαλωτότητας των θυμάτων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ορίσουν σημεία επαφής για τη διασυνοριακή παραπομπή των θυμάτων. Με την

[112] 6 539 άτομα την περίοδο 2019-2020 και 8 804 την περίοδο 2021-2022. Δεν διατέθηκε ο αριθμός των ατόμων που διώχθηκαν για τη Γερμανία και την Ιταλία για το σύνολο της περιόδου και για την Κύπρο για το 2019 και το 2020.

[113] 3 019 άτομα την περίοδο 2019-2020 και 4 728 την περίοδο 2021-2022. Δεν διατέθηκε ο αριθμός των ατόμων που καταδικάστηκαν από το Βέλγιο για το 2020 και το 2022 και από την Ιταλία για το 2019 και το 2020.

[114] Από 183 νέες περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων το 2019, σε 163 το 2020 και 140 το 2021, 122 το 2022 και 113 νέες υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων το 2023.

[115] Κροατία, Ουγγαρία.

[116] 14 Ιουνίου 2022, 28-29 Ιουνίου 2023 και 26-27 Ιουνίου 2024.

τροποποιημένη οδηγία απαιτείται από τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι τα θύματα εμπορίας ανθρώπων είναι σε θέση να ασκούν το δικαίωμά τους να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση διεθνούς προστασίας ή ισοδύναμου εθνικού καθεστώτος. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι το σύστημα συνδρομής για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων και οι διαδικασίες ασύλου λειτουργούν συμπληρωματικά και δεν αλληλοαποκλείονται. Οι μηχανισμοί παραπομπής πρέπει να συνεργάζονται με τις αρμόδιες για το άσυλο αρχές ώστε να εξασφαλίζεται η παροχή συνδρομής, στήριξης και προστασίας στα θύματα εμπορίας ανθρώπων που χρήζουν επίσης διεθνούς προστασίας.

Ενώ με την οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων καλύπτονται οι ειδικές ανάγκες των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, η **οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων**[117] αποτελεί την κύρια οριζόντια πράξη σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων, η οποία ισχύει για όλα τα θύματα όλων των εγκλημάτων. Με βάση την ενδελεχή αξιολόγηση των κανόνων της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων και της εφαρμογής τους, η Επιτροπή πρότεινε την αναθεώρηση της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων στις 12 Ιουλίου 2023[118]. Σκοπός της πρότασης είναι η περαιτέρω ενίσχυση των δικαιωμάτων των θυμάτων στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των πλέον ευάλωτων θυμάτων, όπως τα θύματα εμπορίας ανθρώπων. Οι διαπραγματεύσεις των συννομοθετών είναι υπό εξέλιξη. Επιπλέον, η Επιτροπή εξακολουθεί να εργάζεται για την εφαρμογή της **στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025)**[119] και έχει ήδη επιτύχει τις περισσότερες από τις οριζόντιες δράσεις της.

Επιπροσθέτως, στην **οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας**[120] αναγνωρίζεται ότι το αδίκημα της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση αποτελεί μορφή βίας κατά των γυναικών. Τα ειδικά μέτρα πρόληψης, προστασίας και στήριξης που προβλέπονται στην οδηγία για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας συμπληρώνουν τα μέτρα που προβλέπονται στην οδηγία 2011/36/ΕΕ.

Στις 23 Απριλίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε **σύσταση σχετικά με ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών**[121]. Η σύσταση αποσκοπεί στη στήριξη των κρατών μελών ώστε να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τα οικεία συστήματα προστασίας των παιδιών σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών και με γνώμονα το υπέρτατο συμφέρον τους. Ενθαρρύνει ιδίως τον συντονισμό μεταξύ των αρχών διαφόρων επιπέδων, των επαγγελματιών σε όλους τους τομείς, των διεθνών οργανώσεων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Όλοι αυτοί οι φορείς προστασίας των παιδιών πρέπει να συνεργαστούν για την προστασία των παιδιών από κάθε μορφή βίας (σωματική, ψυχική, μεταξύ άλλων στον ψηφιακό κόσμο), συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, με συνεκτικό και συστημικό τρόπο.

---

[117] Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

[118] COM(2023) 424 final.

[119] COM(2020) 258 final

[120] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας (ΕΕ L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj). .

[121] Σύσταση (ΕΕ) 2024/1238 της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2024, σχετικά με την ανάπτυξη και την ενίσχυση ολοκληρωμένων συστημάτων προστασίας των παιδιών με γνώμονα το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού (ΕΕ L, 2024/1238, 14.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj).

Πέραν του νομοθετικού πλαισίου, οι οργανισμοί της ΕΕ ανέφεραν τις αντίστοιχες δράσεις τους για τον έγκαιρο εντοπισμό και την προστασία των θυμάτων. Ο Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο (EUAA) συνέχισε να παρέχει κατάρτιση στις αρχές ασύλου και υποδοχής των κρατών μελών, καθώς και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που εργάζονται για λογαριασμό τους. Η εν λόγω κατάρτιση επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στην πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων μέσω της προετοιμασίας των υπαλλήλων και άλλων σχετικών φορέων σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού παραγόντων κινδύνου και παραγόντων ώθησης και έλξης όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων, καθώς και σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας με δυνητικά θύματα, μεταξύ άλλων μέσω ψηφιακών διαύλων[122]. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX) παρείχε επίσης πολλές δραστηριότητες κατάρτισης στους συνοριοφύλακες και ανέπτυξε συνεργασία με εταιρείες μεταφορών και βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων[123]. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, οι εταιρείες θα κληθούν να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες κατάρτισης του Frontex για εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης ως προς τον τρόπο με τον οποίο ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να στηρίξει την κοινότητα επιβολής του νόμου.

Σε εθνικό επίπεδο, όλα τα κράτη μέλη ανέφεραν μέτρα για τη διασφάλιση της παροχής συνδρομής, στήριξης και προστασίας σε όλα τα θύματα που ταυτοποιούνται, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών ως προς το φύλο και τα παιδιά. Τα μέτρα αυτά περιλάμβαναν διαρθρωμένη συνεργασία με τις αεροπορικές εταιρείες και τους αερολιμένες, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης του προσωπικού των αεροπορικών εταιρειών[124]. Καθιέρωσαν επίσης διμερείς συνεργασίες σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η συνεργασία Γερμανίας–Βουλγαρίας για την παραπομπή θυμάτων εργασιακής εκμετάλλευσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη εξασφάλισαν τη διάθεση πρόσθετης χρηματοδότησης για τη βελτίωση των ανεπίσημων ή επίσημων εθνικών μηχανισμών παραπομπής[125] ή για τη δημιουργία εξειδικευμένων κέντρων φιλοξενίας για θύματα εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων κέντρων φιλοξενίας για άνδρες[126]. Τέλος, αρκετά κράτη μέλη ενίσχυσαν τη νομική συνδρομή προκειμένου τα θύματα να λαμβάνουν αποζημίωση και κατάρτισαν φυλλάδια και κατευθυντήριες γραμμές[127]. Αρκετά κράτη μέλη[128] χορήγησαν αποζημίωση σε θύματα εμπορίας ανθρώπων, η οποία κυμάνθηκε από 250 EUR έως 65 000 EUR, για σωματικές βλάβες, υλικές ζημίες, συμπεριλαμβανομένων των μη καταβληθέντων μισθών, και ηθικές βλάβες.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών παρείχαν επίσης σε δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων ευρύ φάσμα υπηρεσιών παροχής νομικών συμβουλών, προστασία, στέγη, ιατρική, ψυχολογική και ψυχιατρική υποστήριξη, καθώς και εκπαίδευση.

3.5. Διεθνής διάσταση

Οι εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς είναι απαραίτητες για την καταπολέμηση των διεθνικών εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται στην εμπορία ανθρώπων. Επιτρέπουν τον εντοπισμό των κοινών προκλήσεων και λύσεων οι οποίες απαιτούν ενισχυμένη συνεργασία και κοινές δράσεις. Το 54 % των θυμάτων στην ΕΕ είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, κάτι το οποίο συνιστά μεταβαλλόμενη τάση σε σύγκριση με τα

[122] Συνεισφορά του EUAA.

[123] Ο Frontex διοργάνωσε συναντήσεις με την UBER, την Airbnb και με ενώσεις σιδηροδρόμων.

[124] Αυστρία, Λετονία, Πολωνία, Ρουμανία και Κάτω Χώρες.

[125] Φινλανδία.

[126] Βουλγαρία, Κροατία, Δανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Λετονία, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ισπανία.

[127] Αυστρία, Βέλγιο, Ουγγαρία, Ιρλανδία.

[128] Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Σλοβακία, Ιταλία, Ρουμανία, Φινλανδία.

προηγούμενα έτη. Το 2022 το ποσοστό των θυμάτων από τρίτες χώρες ήταν 63 %. Η αύξηση αυτή ενδέχεται να συνδέεται με περισσότερες υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων οι οποίες αφορούν μετανάστες, με τις μεταναστευτικές ροές και/ή με τη βελτίωση του εντοπισμού μεταναστών που πέφτουν θύματα, χάρη στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και στη διενέργεια περισσότερων ερευνών.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η εξωτερική διάσταση ενισχύθηκε περαιτέρω: πολιτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων συμπεριλήφθηκαν σε δράσεις για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, στη διαδικασία διεύρυνσης με υποψήφιες χώρες και χώρες που βρίσκονται σε προενταξιακό στάδιο και στους διαλόγους με τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ασφάλεια και τη μετανάστευση, καθώς και σε μια σειρά μέσων εξωτερικής πολιτικής και επιχειρησιακής συνεργασίας με χώρες-εταίρους.

Η διεθνής διάσταση αποτέλεσε επίσης το επίκεντρο της εξαμηνιαίας συνεδρίασης του δικτύου εθνικών συντονιστών και εισηγητών της ΕΕ στις 25-26 Απριλίου 2023[129] και στις 2-3 Δεκεμβρίου 2024[130]. Σε συνέχεια των συζητήσεων της 25-26 Απριλίου 2023, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης εκπονεί μελέτη με στόχο την ανάλυση των πολιτικών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με τρίτες χώρες. Η συνεδρίαση της 2ης και 3 Δεκεμβρίου 2024, μεταξύ άλλων σε κοινή συνεδρίαση με την πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, επικεντρώθηκε στη σύνδεση μεταξύ της εμπορίας ανθρώπων και της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Μία συνεδρία ήταν αφιερωμένη στην πρόληψη και την προστασία των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας.

Η εμπορία ανθρώπων συνδέεται στενά με την **παράνομη διακίνηση μεταναστών**, καθώς οι μετανάστες ή οι οικογένειές τους συχνά καταλήγουν σε δουλεία προκειμένου να αποπληρώσουν το χρέος τους στους διακινητές, με αποτέλεσμα την εκμετάλλευση. Οι μετανάστες ενδέχεται επίσης να διακινούνται παράνομα με σκοπό την εκμετάλλευση. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να εξεταστούν τα νομοθετικά, επιχειρησιακά και χρηματοδοτικά μέτρα που σχετίζονται με την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών από κοινού με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στο πλαίσιο της αντικανονικής μετανάστευσης[131]. Στις επιχειρησιακές δράσεις της EMPACT για την παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων προβλέπεται η συμμετοχή αρκετών τρίτων χωρών[132] και περιλαμβάνονται δράσεις με επίκεντρο ορισμένες από τις κύριες περιοχές εκτός ΕΕ ή τρίτες χώρες καταγωγής των θυμάτων και των διακινητών που ταυτοποιούνται στην ΕΕ.

---

[129] Meeting of the EU Network of National Rapporteurs and Equivalent Mechanisms against trafficking in human beings (Συνεδρίαση του δικτύου εθνικών εισηγητών και ισοδύναμων μηχανισμών της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων) — Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

[130] Το δίκτυο εθνικών συντονιστών και εισηγητών της ΕΕ και η πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ συμμετέχουν στις προσπάθειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων — Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

[131] Η έκθεση του 2024 του Ευρωπαϊκού Κέντρου κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών (EMSC) της Ευρωπόλ περιλαμβάνει τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων, καθώς και το σημερινό εγκληματικό τοπίο. Tackling_threats__addressing_challenges_-_Europol's_response_to_migrant_smuggling_and_trafficking_in_human_beings_in_2023_and_onwards.pdf.

[132] Δυτική και Κεντρική Αφρική, Δυτικά Βαλκάνια, Αλβανία, Γκάμπια, Μαρόκο, Μολδαβία, Πακιστάν, Τουρκία, Τυνησία.

Επιπλέον, στις 28 Νοεμβρίου 2023, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, η οποία συνίσταται σε πρόταση νέας οδηγίας για τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής στην Ένωση[133], πρόταση κανονισμού για την ενίσχυση της αστυνομικής συνεργασίας και του ρόλου της Ευρωπόλ στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων[134], καθώς και έκκληση ανάληψης δράσης για μια παγκόσμια συμμαχία για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Η πρόταση οδηγίας περιλαμβάνει επιβαρυντική περίσταση για αδικήματα παράνομης διακίνησης μεταναστών τα οποία συνεπάγονταν ή είχαν ως αποτέλεσμα την εκμετάλλευση. Με την πρόταση κανονισμού ενισχύεται το Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών στο πλαίσιο της Ευρωπόλ, με σκοπό την ανάπτυξη περαιτέρω ικανοτήτων διασυνοριακής έρευνας τόσο για την παράνομη διακίνηση μεταναστών όσο και για την εμπορία ανθρώπων. Η ενίσχυση αποσκοπεί στη βελτίωση της διυπηρεσιακής συνεργασίας, στην ενίσχυση του συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ με τον καθορισμό ειδικών στρατηγικών καθηκόντων, στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών με τον οργανισμό, στην ενίσχυση των πόρων των κρατών μελών για την πρόληψη και την καταπολέμηση των εγκλημάτων αυτών, καθώς και στην ενίσχυση της στήριξης της Ευρωπόλ μέσω επιχειρησιακών ειδικών ομάδων και αποστολών για επιχειρησιακή υποστήριξη. Οι προτάσεις βρίσκονται υπό συζήτηση από τους συννομοθέτες.

Λόγω της ανησυχίας για τον πρωτοφανή υψηλό κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων μετά την έναρξη του επιθετικού πολέμου πλήρους κλίμακας της Ρωσίας κατά της **Ουκρανίας** στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Συντονίστρια δράσης κατά της εμπορίας σε επίπεδο ΕΕ ανέπτυξε **κοινό σχέδιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**[135]. Η εφαρμογή του σχεδίου συνέβαλε στην πρόληψη του εν λόγω εγκλήματος και στη διατήρηση του αριθμού των επιβεβαιωμένων ερευνών για την εμπορία ανθρώπων σε χαμηλά επίπεδα. Η ταχεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης ενέπνευσε την τροποποίηση του άρθρου 19 της τροποποιημένης οδηγίας, το οποίο προβλέπει την κατάρτιση σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων για την πρόληψη της απειλής της εμπορίας ανθρώπων σε περίπτωση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Η ευαλωτότητα των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο μειώθηκε επίσης σημαντικά με την ενεργοποίηση της **οδηγίας για την προσωρινή προστασία**, μέσω της χορήγησης άμεσης προστασίας και πρόσβασης σε δικαιώματα στην ΕΕ[136]. Βάσει πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο αποφάσισε την παράταση της προσωρινής προστασίας έως τον Μάρτιο του 2026[137].

---

[133] Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής στην Ένωση [COM(2023) 755 final] EUR-Lex - 52023PC0755 - EL - EUR-Lex (europa.eu).

[134] Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση της αστυνομικής συνεργασίας όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διερεύνηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων, και για την ενίσχυση της στήριξης της Ευρωπόλ στην πρόληψη και την καταπολέμηση εγκλημάτων αυτής της μορφής, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 EUR-Lex - 52023PC0754 - EL - EUR-Lex (europa.eu).

[135] An Anti-Trafficking Plan to protect people fleeing the war in Ukraine (Σχέδιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την προστασία των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία) — Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu)

[136] Δικαίωμα διαμονής, πρόσβαση στην αγορά εργασίας, στέγαση, κοινωνική πρόνοια και άλλη συνδρομή.

[137] Ουκρανοί πρόσφυγες: Το Συμβούλιο παρέτεινε την προσωρινή προστασία έως τον Μάρτιο του 2026 - Consilium (europa.eu).

Το 2022 οι Ουκρανοί υπήκοοι αντιπροσώπευαν τη δεύτερη πιο διαδεδομένη ιθαγένεια τρίτης χώρας μεταξύ των καταγεγραμμένων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ (421 θύματα). Το 85 % υπέστη εργασιακή εκμετάλλευση και το 13 % σε σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπόλ επιβεβαίωσαν ότι οι έρευνες σχετικά με τα θύματα αυτά από την Ουκρανία είχαν ήδη ξεκινήσει στην ΕΕ πριν από την έναρξη του επιθετικού πολέμου πλήρους κλίμακας και/ή συνδέονται με θύματα που βρίσκονταν ήδη στην ΕΕ. Ωστόσο, έτσι επιβεβαιώνεται ότι ο κίνδυνος εμπορίας ανθρώπων για τους Ουκρανούς υπηκόους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσπαθούν να ξεφύγουν τον επιθετικό πόλεμο πλήρους κλίμακας, παραμένει υψηλός, πρέπει να παρακολουθείται στενά από την Ευρωπόλ, με την υποστήριξη της Ουκρανίας, και απαιτεί τη συνεχή εφαρμογή του κοινού σχεδίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Η επιχειρησιακή διασυνοριακή συνεργασία με την Ουκρανία ήταν ήδη ενισχυμένη, με τη στήριξη των οργανισμών της ΕΕ. Το 2024 η Ουκρανία συμμετέχει σε 19 επιχειρησιακές δράσεις της EMPACT. Το 2023 η Ευρωπόλ συντόνισε τριήμερο μαραθώνιο ανάπτυξης εφαρμογών εστιασμένο στις διαδικτυακές εγκληματικές δραστηριότητες που αφορούν θύματα από την Ουκρανία και, τον Μάρτιο του 2024, 11 χώρες δρομολόγησαν επιχειρησιακή ειδική ομάδα υπό τον συντονισμό της Ευρωπόλ για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης Ουκρανών γυναικών και κοριτσιών στην ΕΕ. Τον Μάιο του 2024 η Ευρωπόλ παρείχε υποστήριξη στην εθνική αστυνομία της Ισπανίας για την εξάρθρωση εγκληματικής ομάδας που εμπλεκόταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Οι ύποπτοι παρέσυραν θύματα από την Ουκρανία με την υπόσχεση να μεριμνήσουν για την προστασία τους, την οικονομική τους στήριξη και την εύρεση εργασίας.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, εξακολούθησαν να **συνεργάζονται με άλλες κύριες χώρες καταγωγής και διέλευσης θυμάτων και διακινητών**[138] μέσω της συμμετοχής σε επιχειρησιακές δράσεις, διαλόγους πολιτικής και στοχευμένη χρηματοδότηση. Οι οργανισμοί της ΕΕ έχουν αναλάβει την ανάπτυξη ικανοτήτων, την επιχειρησιακή συνεργασία και την τεχνική συνδρομή στις χώρες-εταίρους.

Η ΕΕ χρηματοδότησε περιφερειακό πρόγραμμα με αντίκτυπο στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης μεταναστών ύψους 36 εκατ. EUR στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ) στα Δυτικά Βαλκάνια. Η ΕΕ ανέθεσε περαιτέρω συμβάσεις ύψους περίπου 84 εκατ. EUR στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (NDICI) για την περίοδο 2021-2022, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη συμμετοχή ομάδων οργανωμένου εγκλήματος στην αντικανονική μετανάστευση, η οποία οδηγεί σε αυξανόμενη απειλή εμπορίας ανθρώπων κατά μήκος των μεταναστευτικών οδών, ιδίως στις γειτονικές χώρες της ΕΕ.

Στο πλαίσιο του καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ για την Αφρική, η ΕΕ χρηματοδότησε περιφερειακό πρόγραμμα ύψους 15 εκατ. EUR, μεταξύ του 2019 και του Ιουλίου του 2024, για την υποστήριξη των χωρών της Βόρειας Αφρικής στην εξάρθρωση δικτύων οργανωμένου εγκλήματος που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων.

[138] Λατινική Αμερική, Δυτικά Βαλκάνια, Κίνα, Μαρόκο, Μπανγκλαντές, Νιγηρία, Πακιστάν, Τουρκία κ.λπ.

Στο Κέρας της Αφρικής, ο NDICI στηρίζει επί του παρόντος δύο μεγάλα περιφερειακά έργα για την αντιμετώπιση της εμπορίας και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, το ένα είναι το έργο για την καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, των συνοριακών υπαλλήλων / υπαλλήλων των υπηρεσιών μετανάστευσης και των φορέων παροχής υπηρεσιών προστασίας. Το 2022 ξεκίνησε η 2η φάση του άλλου προγράμματος που χρηματοδοτείται μέσω του NDICI (5 εκατ. EUR), του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Κέντρου (ROCK) στο Χαρτούμ. Έχει ως στόχο τη μείωση του αριθμού των περιστατικών εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης μεταναστών στην Ανατολική Αφρική, καθώς και την ενίσχυση της προστασίας των θυμάτων. Στις 7 Μαΐου 2024 η Επιτροπή δημοσίευσε νέα πρόσκληση υποβολής προτάσεων στην οποία ορίζεται επίσης η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων ως ένας από τους στόχους της και διέθεσε 15 εκατ. EUR για τη δημιουργία έργων κοινής επιχειρησιακής εταιρικής σχέσης κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών σε τρίτες χώρες[139].

Η Δυτική Αφρική εξακολουθεί να αποτελεί βασική περιοχή καταγωγής και διέλευσης των μεταναστών που ταξιδεύουν αντικανονικά προς την ΕΕ μέσω της διαδρομής της κεντρικής Μεσογείου και της διαδρομής Ατλαντικού / δυτικής Μεσογείου. Η ΕΕ στηρίζει τις κοινές επιχειρησιακές εταιρικές σχέσεις, με σκοπό την αύξηση της οικειοποίησης, του αντικτύπου και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των προσπαθειών των εταίρων μας στην Ακτή Ελεφαντοστού, την Γκάμπια, τη Γουινέα και τη Μαυριτανία (που χρηματοδοτούνται κυρίως από το ΤΕΑ). Στις 7 Μαρτίου 2024 η ΕΕ δρομολόγησε εταιρική σχέση και διάλογο για τη μετανάστευση με τη Μαυριτανία, τα οποία κάλυπταν επίσης την εμπορία και την παράνομη διακίνηση ανθρώπων. Επιπλέον, οι κίνδυνοι εγκληματικών δραστηριοτήτων με αντίκτυπο στην ανάπτυξη και την ασφάλεια, ιδίως στις χώρες που πλήττονται περισσότερο, είναι σοβαροί και συνιστούν πρόσθετη απειλή για τη διακυβέρνηση και τη σταθερότητα σε ολόκληρη την περιοχή και πέραν αυτής. Στο πλαίσιο αυτό, η εμπορία ανθρώπων και η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτέλεσαν βασικές συνιστώσες των προγραμμάτων ασφάλειας στην Γκάμπια, τη Μαυριτανία και τη Σενεγάλη.

Στην Ασία, το επιτυχημένο σχέδιο «Παγκόσμια δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης μεταναστών — Ασία και Μέση Ανατολή — GLO.ACT» έληξε τον Μάρτιο του 2024. Η συνιστώσα του προγράμματος PROTECT «Βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης και της προστασίας των μεταναστών σε επιλεγμένες χώρες του δρόμου του μεταξιού», η οποία υλοποιείται από το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC), βασίζεται στην επιτυχία και στα διδάγματα που αντλήθηκαν από το GLO.ACT και επικεντρώνεται στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης μεταναστών στο Αφγανιστάν, το Ιράκ και το Πακιστάν.

Στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, η ΕΕ στηρίζει το πρόγραμμα EUROFRONT από το 2020. Η συνιστώσα σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και την παράνομη διακίνηση μεταναστών καλύπτει τέσσερα συνοριακά σημεία διέλευσης, με τη συμμετοχή επτά χωρών της Νότιας Αμερικής. Στο εγγύς μέλλον, στόχος είναι η εφαρμογή των εθνικών σχεδίων δράσης που προέκυψαν από τους υφιστάμενους διεθνικούς και

[139] ISF-2024-TF2-AG-COP Υπόδειγμα πρόσκλησης — επικαιροποιημένη έκδοση (europa.eu).

περιφερειακούς μηχανισμούς, όπως στη Βραζιλία, στον Ισημερινό ή στην Παραγουάη. Η ΕΕ στηρίζει επίσης το πρόγραμμα EL PAcCTO κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και τα εξειδικευμένα δίκτυα αστυνομικής συνεργασίας του, για την καταπολέμηση της εμπορίας και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, στο πλαίσιο του NDICI (5 εκατ. EUR) ξεκινά το έργο «Προώθηση της δράσης και της συνεργασίας μεταξύ των χωρών σε παγκόσμιο επίπεδο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης μεταναστών». Το εν λόγω έργο θα στηρίξει τη συνεργασία Νότου–Νότου και διαθέτει ισχυρή συνιστώσα συμμετοχής των επιζώντων.

Επιπλέον, η ΕΕ συνέχισε τη στενή συνεργασία με **διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς** οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν[140], μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της διοργανικής ομάδας για τη συνεργασία στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (ICAT). Εξακολούθησε επίσης να συνεργάζεται με το Συμβούλιο της Ευρώπης και την ομάδα εμπειρογνωμόνων του για τη δράση κατά της διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων (GRETA).

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη έχουν συμβάλει στην ενίσχυση των σχέσεων με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ άλλων μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης, κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού των προξενείων), επιχειρησιακής συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου και δικαστικής συνεργασίας, ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, τεχνικής συνδρομής και στοχευμένης χρηματοδότησης[141]. Για παράδειγμα, η Ιταλία έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες ή πρωτόκολλα με χώρες καταγωγής ή διέλευσης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ιδίως την Αίγυπτο, τη Λιβύη και τη Νιγηρία, για τη διευκόλυνση της άμεσης ανταλλαγής πληροφοριών. Το γραφείο του εθνικού εισηγητή στην Πορτογαλία ανέπτυξε σεμινάρια κατάρτισης με τις αρχές της Τυνησίας, κατά την περίοδο 2021-2023.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος της εμπορίας ανθρώπων, εξακολουθεί να απαιτείται **ολοκληρωμένη αντίδραση**, στην οποία συμμετέχει ευρύ φάσμα φορέων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, και χρειάζονται επαρκείς ικανότητες και πόροι, καθώς και εύρυθμη λειτουργία του μηχανισμού συντονισμού.

Προκειμένου να παράσχει κατάλληλες νομικές, επιχειρησιακές και πολιτικές απαντήσεις, **η ΕΕ ενίσχυσε τις πολιτικές της για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**. Η στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων αποτελεί ισχυρό πλαίσιο με συγκεκριμένες δράσεις, οι οποίες έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη. Στην τροποποιημένη οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων ενισχύεται περαιτέρω η νομική αντιμετώπιση του εγκλήματος, με τη θέσπιση νέων μορφών εκμετάλλευσης, αυστηρότερων κυρώσεων και κανόνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο, καθώς και ενισχυμένων διατάξεων για τη συνδρομή προς τα θύματα και την προστασία τους. Επιπλέον, κατά την περίοδο

[140] Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC), ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ), η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD) και ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).

[141] Δανία, Εσθονία, Γαλλία, Φινλανδία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία και Ισπανία.

αναφοράς, ενισχύθηκε επίσης σημαντικά το νομικό πλαίσιο με πολυάριθμες άλλες νέες νομοθετικές ρυθμίσεις και πράξεις της ΕΕ.

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για τον συντονισμό και την εντατικοποίηση των μέτρων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, μεταξύ άλλων μέσω νέων ή επικαιροποιημένων εθνικών σχεδίων δράσης και στρατηγικών, που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση του εγκλήματος.

Παρά την πρόοδο στο νομικό, πολιτικό και επιχειρησιακό πλαίσιο, ο αριθμός των καταγεγραμμένων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων έχει αυξηθεί και ορισμένες από τις γνωστές προκλήσεις εξακολουθούν να υφίστανται, ενώ προκύπτουν νέες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων **νέων μορφών εκμετάλλευσης**. Επιπλέον, έχουν παρατηρηθεί **τροποποιήσεις στις τάσεις**, όπως η αύξηση της εργασιακής εκμετάλλευσης και της καταναγκαστικής εγκληματικότητας, επιβεβαιώθηκαν επίσης σε παγκόσμιο επίπεδο τάσεις[142], καθώς και αλλαγές στην ιθαγένεια των θυμάτων, με την πλειονότητα των πολιτών τρίτων χωρών να είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων. Οι προκλήσεις αυτές απαιτούν άμεση αντίδραση για να σπάσει το επιχειρηματικό μοντέλο των διακινητών. Τα **απειλητικότερα εγκληματικά δίκτυα** εμπλέκονται στην εμπορία ανθρώπων και αποκομίζουν **τεράστια κέρδη** μέσω της εμπορίας ανθρώπων, η οποία συχνά συνδέεται με **άλλες εγκληματικές δραστηριότητες**. **Ο αριθμός των διώξεων και των καταδικαστικών αποφάσεων παραμένει χαμηλός** σε σύγκριση με τον αριθμό των υπόπτων και οι **ποινές** είναι συχνά επιεικείς λόγω της δίωξης για άλλα αδικήματα εκτός της εμπορίας ανθρώπων. Η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων είναι χρονοβόρα και απαιτεί πολλούς πόρους, ενώ συχνά βασίζεται αποκλειστικά στις μαρτυρίες των θυμάτων. Η αυξανόμενη μετάβαση στη **διαδικτυακή διάσταση** εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, η οποία θα μπορούσε στο μέλλον να επιδεινωθεί με την τεχνητή νοημοσύνη.

Ο κόμβος της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θα στηρίξει την εφαρμογή της στρατηγικής και των νομικών διατάξεων, με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την προώθηση του διαλόγου μεταξύ των επαγγελματιών στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων και την εξασφάλιση καλύτερης κατανόησης ορισμένων εννοιών, ορισμών και απαιτήσεων.

Μια νέα στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, με βάση την τρέχουσα στρατηγική, θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων μετά το 2025. Η νέα αυτή στρατηγική θα είναι κάτι αντίστοιχο, σε επίπεδο ΕΕ, με τα εθνικά σχέδια για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τα οποία πρέπει να θεσπίσουν τα κράτη μέλη έως τις 15 Ιουλίου 2028 σύμφωνα με την τροποποιημένη οδηγία. Η στρατηγική της ΕΕ θα συμβάλει στον προσανατολισμό των προτεραιοτήτων από την πρόληψη έως την καταδίκη, με μια προσέγγιση επικεντρωμένη στα θύματα, σε ολόκληρη την ΕΕ, με εταίρους εκτός ΕΕ και σε παγκόσμιο επίπεδο με συνεκτικό τρόπο.

[142] Παγκόσμια έκθεση του 2024 για την εμπορία ανθρώπων